...ША ҮРЭ ЕХЭТЭЙ ...УРАЛСАЛАЙ ТҮЛӨӨ

...рксистско - ленинскэ һуралсалай, бүгэдэ нинтын ...номическа һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Түсэбтэ ...н жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлые түгэс илал... дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй оршон ...алда шэнэ жэлэй һуралсал эхилбэ. Шэнэ табан ...эй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ арад ...й хүсэл зориг, бэлиг шадабари сүм зорюулха. ...эй политическэ эдэбхи ба ажалай үүсхэл дэб... талада суртал бодолой, политическэ хүмүүжүүл... хүдэлмэриин, кадрнуудайнь үүргын улам ехэ, ... харюусалгатай боложо байһаниинь ойлгосотой. ...унис байгуулалтын мүнөөнэй шата нимэ ехэ, ... үндэр зорилго табижа байһан үетэй. Энээнтэй ...рамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитет «Бело... партийна организацида суртал бодол нэбтэ... кадрнуудые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ ту... тусхай тогтоол абаһан байна.

...нэ тогтоол хадаа тон ехэ удха шанартай партийна ...умент мүн. Үзэл суртал нэбтэрүүлдэг кадрнуудай ...ретическэ эрдэм мэргэжэлынь дээшэлүүлхэ тухайда ... тогтоол дотор онсо тэмдэглэгдэнхэй. Энээнэй үн... үзэл сурталай, политическэ хүмүүжүүлгын хү... ...эри аша үрэ ехэтэй, уран хурса, дэлисэтэй, доб... шэнжэтэй болгохо гэжэ эндэ заагдана. «Үргэн ... ажалшадай дунда марксистско-ленинскэ һургаал, ...унис ёһо гурим үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, ажалшадай ... гэгээрэлэй хэмжээе, эдэнэрэй мэргэжэлые, дүр... шадабарине дээшэлүүлжэ, үзэл сурталай, хүмүү... ...ын зорилгонуудые нэгэдүүлэн шиидхэхын тула ...л бодол нэбтэрүүлдэг кадрнуудай хүсэлэл оролдол... ...эглүүлхэ...» гээд энэ тогтоол дотор заагдана.

...елоруссиин партийна организацяар абтаһан КПСС-эй ... тогтоолһоо гараһан зорилгонуудые һаяхан боло... областной партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ ... хэлсэгдэһэн байна. Үзэл сурталай хүдэл...эгшэдые шэлэжэ томилхо, хүмүүжүүлхэ тухайда ... хэлсэхэ зуураа областной партийна эдэбхитэдэй ...н коммунистнуудай, комсомолшуудай, партийна... эдэбхитэдэй марксистско-ленинскэ һуралсал улам ...аруулха тухай, бүгэдэнитын экономическа һурал... мүнөөнэй эрилтэдэ хүрэмөөр ябуулха тухай хөөрэл... аша үрыень дээшэлүүлхэ тухайда дэлгэрэнгыгээр ...эһэн байна.

...арксистско-ленинскэ һуралсал тусхай программаар ...агдадаг гуримтай болонхой гээшэ. Коммунистнуу... һуралсалай үнгэрһэн жэлнүүдэй дүй дүршэл юу ...лааб гэхэдэ, тогтоогдомол энэ гуримай һайн аша... туһатай байһые гэршэлбэ. Юуб гэхэдэ, комму...нуд, партийнабэшэ эдэбхитэд шата дамжаад, марк...ско-ленинскэ суртал шудалдаг байна.

...олитическэ һуралсал эмхидхэхэ, аша үрыень, хүсэ ...нь ехэ болгохо талаар дүй дүршэлтэй болоһон ...йна организацинууд республика дотор олон юм. ...ай Улаан Тугай ордента Улаан-Үдын авиационно ...дой партийна комитет, тэрэнэй партийна кабинет по...ическэ, экономическа һуралсал шадамараар эмхид... дүршэлтэй. Һуралсал шалгаха, пропагандистнарта ...ин, методикын талаар туһалха хэрэг эндэ һай... табигданхай. Партийна кабинедэйнь дэргэдэ мето...ска совет байгуулагданхай, энэ хэрэг эрхилдэг ... Мүн прибор бүтээлгын заводто, мебельнэ, мо... болбосоруулдаг комбинадта политическэ, экономи... һуралсал һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Эдэ предприя...дай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэ... пропагандистаар хүдэлдэгынь һайшаамаар байна. ...агша коллективүүдтэ ажалай түрүү онол арга, ... ходо гаража байдаг юм. Энээндэнь политическэ, ...ическа һуралсалай туһа нэмэри, хүсэ нүлөө ...эниинь арсашагүй. Жэшээнь, ленинскэ комсомо... 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ заводто гараһан үүсхэл ... дамжэгдэн дэлгэрүүлэгдэдэг гуримтай. Тус за... гараһан түрүү үүсхэлые бүхы хүдэлмэришэдэйнь ...роцент дэмжэнхэй, хүдэлжэ байна — гэжэ тус заво... парткомой методическа Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр ... мэдээсэнэ.

...ропагандистнарые шэлэжэ томилхо, һургаха, тео... методикын асуудалаар туһаламжа үзүүлхэ хэрэг... анхарал хандуулагдадаг байна. Пропагандистна... олонхинь дээдэ эрдэмтэй, энэ ажалдаа дүршэһэн ... томилогдонхон гэжэ тэмдэглэлтэй. Жэшээнь, ... дотор 1263 хүн хүтэлбэрилэгшэд, инженернүүд, ...үүд пропагандистын хүндэтэ даалгабари дүүргэнэ. ... ажалда үни удаан аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлжэ ... хүтэлбэрилэгшэд олон. Жэшээнь, Улаан-Үдын ...нэ, модо болбосоруулдаг комбинадай директор ... Шапиро, Бэшүүрэй аймагай Хёлгын леспромхозой ...тор А. С. Кочетов, Прибайкалиин аймагай «При...ец» колхозой түрүүлэгшэ А. А. Шатов, министр ... Мадыева болон бусадые тоолохо болоо һаа. ... байха. Хүтэлбэрилхы шаалтадай өөһэдөө үзэл ...ай хүдэлмэриин шухала участок болохо политиче... һуралсалда пропагандистаар ажаллахадань, кол...энь суртал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин һайн ...ь заатагүй. Теэд бүхы газарта иимэ гэхын ар... Партийна энэ тон шухала даалгабриһаа бэеэ ...уха гэжэ оролдодог коммунист-хүтэлбэрилэгшэд ...адаг гэжэ энээнтэй хамта тэмдэглэхэ хэрэгтэй. ...уссиин партийна организацяар абтаһан КПСС-эй ... тогтоол дотор, областной партийна эдэбхитэдэй ... дээрэшье хүтэлбэрилхы тушаалтадые поли...-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ олоор хабаадуулха ...нсо тэмдэглэгдэбэ. Партиин XXIV съездһээ хойшо ...эй ЦК-гай гаргаһан хэдэ хэдэн тогтоолнууд дотор ... тухайда мүн лэ заагдаһан байна.

...артийна һуралсалда үшөө ямар дутагдал гаранаб ..., бэеэ даагаад һуралсаха ябадал, марксизм-лени... классигуудай зохёол мууса шудалха ушар ... байна. Зарим пропагандистнарай заняти молхи ... хүн зоной анхарал татажа, сэдьхэл зүрхэ буляа...дадаггүй, ингэд-тингэд гээд үнгэрдэг ушар нэ... бэшэ үзэгдэдэг. Партийна комитедүүд политическэ ... хүтэлбэрилхэ, шалгаха, теориин, методикын ...аар пропагандистнарта туһаламжа үзүүлхэ ху... улам шангадхаха болоно.

...мнэй эрхэ байдалда партиин, совет гүрэнэй со..., политическэ, экономическа ехэ ехэ зорилго... шиидхэжэ байхадань, коммунистнуудай үүргэ, ... улам ехэ болоно. Коммунистнууд теорети... политическэ эрдэмээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ ... гээд партиин Устав дотор бэшэгдэнхэй гээшэ. ...зарим нютагуудта энэ эрилтые мартахаяа һана... теоретическэ, политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ ... хайша хэрэгээр хандадаг коммунистнууд дай... байна. Тиимэһээ партийна комитедүүд, органи... коммунистнуудта эрилтэеэ шангадхаха ёһотой.

... мянган коммунист, комсомолшууд, партийнабэшэ ... партада һууба. Эдэнэр политическэ, теорети... эрдэмээ дээшэлүүлжэ оробо. Мүн эдэнтэй хамта ... ажалшад экономикын эрдэм ухаанда һура...ниинь. Олон зуугаад пропагандистнар эдэнэрые ... оробо. Энэ жэлдэ политическэ, экономическа ...алые эмхитэйгээр ябуулхын тулада партийна ко... хэмжээнүүдые абана, саашадаашье абаха ... һуралсалые аша үрэ ехэтэй болгохын тулада ... оролдолго гаргагдаха юм. Иигэжэ партийна ... ажалшадай политическэ эдэбхи дээшэлүүлхэ, ... үүсхэл дэбжүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэри хэжэ, ... табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ хубитаяа оруул...данинь лабтай. Аша үрэ ехэтэй һуралсалай түлөө ... доро энэ жэлэй партийна гэгээрэлэй, эко... һуралсал эрхилэгдэхэ байна.

...ЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭЭ

... Федерациин про...стиин, хүдэлмэри... 1974 оной — түсэб... жэлэй тодорхойлхы ...баринуудые бо... урид дүүргэхын тү...рсэн, гол шухала зүйлэй продукци үйлэдбэрилжэ, худалдаанда гаргаха юһэ һарынгаа түсэбые сентябриин 27-до дүүргэһэн байна.

(ТАСС).

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һэ гарана | № 230 (13719) | 1974 оной октябриин 1, вторник | Сэн 2 мүнгэн

РЕПОРТАЖ 4. САБШАЛАНДА— 5000 ТОННО ШЭБХЭ

Таряалан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэдэ аргал, шэбхэ ехэ хэрэгтэй, аша үрэтэй гэжэ Шэбэртын таряашад, луговодууд һайса мэдэхэ. Энэ жэлдэ хэды ган гасуур болоошье һаань, сабшалангаа үтэгжүүлһэн, хэдэн удаа уһалуулһан хадаа эндэхи луговодууд үбһэ ногооной баян ургаса абаа.

— Үбһэ, сенаж бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээбди. Түсэбһөө үлүү 8 мянган центнер үбһэн, 1640 центнер сенаж хэгдээ,— гэжэ совхозой директор Б. Б. Юмсунов баяртайгаар мэдүүлээ.

Директорэй баярлахашье зүбтэй. Энэ жэлдэ 38.520 центнер үбһэн, 2640 центнер сенаж абтаа ха юм. Иимэ ехэ үбһэ, сенаж урда жэлнүүдтэ абтаагүй байгаа.

Ямар аргаар иимэ амжалта туйлагдааб гэхэдэ, совхозой луговодууд оролдосотой һайнаар хүдэлжэ гараа. Үтэгжүүлэгдэһэн һайн сабшалан дээрэһээ гектарай 30 гаран центнер үбһэн абтаһан байна. Энэ жэлэйнгээ амжалтаар һанаагаа амарангүй совхозой хүтэлбэрилэгшэд ерэхэ жэлэйнгээ ургаса тухай һаналаа табина. Мүнөө үедэ совхозой сабшалан дээрэ наг шэбхэ түлэг зөөгдэжэ, тараагдажа байнхай.

Шэбхэ зөөхэ, тарааха хүдэлмэридэ «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Бэшүүрэй отделениин оньһожоруулагдамал колонно хүдэлгэгдэнэ.

— Сентябриин 20-ной байдалаар 5000 тонно шэбхэ зөөгдөөд байна,— гэжэ бульдозерист Василий Панкратович Иванов хэлээ.

Дүршэлтэй механизатор В. П. Иванов хэдэхэн минутын туршада тракторай тэргые шэбхээр дүүргэжэрхинэ. **(1-дэхи зураг).** Трактористнууд Иннокентий Иванович Лысов, Фёдор Кононович Иванов, Виталий Дмитриевич Литвинцев гэгшэд шэбхэ зөөхэ даабаряа үдэртөө 2-3 дахин үлүүлнэ.

— Үглөө эртэнһээ үдэшэ орой болотор хүдэлхэдөө 15 эрьесэ хэнэбди,— гэжэ трактористнууд мэдүүлбэ.

Сабшалан дээрэ гаргагдаһан шэбхэ тэрэ дороо тараагдана. Энэ хүдэлмэрине тракторист Анатолий Константинович Цветков оролдосотойгоор хэнэ **(2-дохи зураг).**

Б. ГЫЛЫКОВ.

Бэшүүрэй совхоз.

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫН ҺҮҮЛШЫН ҮДЭРНҮҮД

ХЯАГТА. **(Телефоноор эбтаба).** Һайнаар хүдэлжэ байлабди гэжэ бэеэ магтаха аргамгүй. Жэшээнь, 800 гектар намарай паар хахалха һаа, оройдоол 450-аад гектар хахалаад байнабди. Эндэ гол шалтагааниинь нэрлэбэл, таряагаа саг соонь хуряажа үрдинэгүйбди. Хура бороо сула ороно. Тиимэһээ эхэнхи полимнай һолоомотоёо гү, али хадагдаагүй байна. 10 трактор паар хахална. К-700 трактор хоёр халаанда хүдэлгэгдэнэ. Энэ тракторта А. Рябкин, А. Тулбуров гэгшэд һайн хүдэлнэ. Октябрь һара гаратар паар хахалха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхээр хараалнабди. Таряа хуряалгашье һаяын үдэрнүүдтэ дүүрэхэ. Мүнөө 24000 центнер ороһотой болообди. Тиихэдэ комбайнернууд А. Б. Савичев, А. Самойлов, А. Бабаилов гэгшэд үдэрэйнгөө нормо ходо үлүүлнэ.

В. МАШХЕЕВ,
«Пограничный» совхозой директор.

ХҮДЭЛМЭРИ һаатаха ёһогүй

(Захааминһаа телефоноор абтаба). Намарай паар хахалалгада хаа хаана гол анхарал хандуулагдана гээшэ. Манайшье совхоз 1000 гектар хахалха түсэбтэй юм. Мүнөө 700-иинь хахалагдаад байна. Октябрь гаратар бидэшье түсэбөө дүүргэхые оролдохобди. Тиимэһээ паар хахалалгада зургаан трактор хоёр халаанда хүдэлгэнэбди.

Таряа хуряалгамнайшье бараг ябана. 1500 гектарай тарян хуряагдажа, 15000 центнер ороһон совхозой тоогто ороод байна. Үшөө 700 гектар хуряахамнай үлөө. Энээнээшье һаяын үдэрнүүдтэ хуряажа дүүргэхэ байгаабди, теэд хура бороон, саһан орожо, хүдэлмэриимнай ехэл һаатуулна. Зүгөөр саһанай оробошье, хүдэлмэреэ зогсооногүйбди. Хура бороогой орожо эхилхэлээр һолооморёо зөөжэ, полиео сэбэрлээд, намарай паар хахалдагбди. 5000 гаран центнер һолоомон үбэлжөөнүүдтэ зөөгдөө. Таряа хуряалгын дүүрэтэр үшөө ехэ һолоомо зөөхэ байхабди.

В. САНЖЕЕВ,
Михайловкын совхозой директор.

Украинын литературын үдэрнүүд дүүрэбэ

Манай Буряадай АССР-тэ украин литературын эхилһэн тухай уншагшадтаа мэдээсээ һэмди. Украинын ССР-эй Львовско областиин уран зохёолшодой организациин харюусалгата секретарь, поэт **Ростислав Братунь,** Волынска областиин уран зохёолшодой организациин харюусалгата секретарь, поэт, драматург **Александр Богачук,** «Радуга» журналай главна редактор, прозаик **Юрий Ярмыш,** хүн зоной дунда уран зохёол нэбтэрүүлхэ бюрогой директор, поэт **Петро Осадчук,** поэт, прозаик **Петр Мах** гэгшэд долоон хоногой туршада Буряад орондомнай айлшалба.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ украин айлшад Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын, прибор-бүтээлгын заводуудта ошожо, тэндэхи хүдэлмэришэдтэй уулзаһан, шэнэ зохёолнуудаа уншаһан байна.

Һүүлдэнь украин уран зохёолшод Сэлэнгын аймаг ошобо. Тэндэ Химнын совхозой хонишодтой уулзаад, нээмэл аргаар шулуу нүүрһэ малтадаг Холбоолжоной уурхайн шахтёрнуудтай танилсаба. Мүн эдэнэр декабристнар Бестужевтанай хүшөөдэ ошоһон, музейдэ орожо гараһан байна.

Тэрэнэй һүүлээр холын айлшаднай Хяагта хото ошоо. Тэндэхи трикотажна фабрида ошожо, хүдэлмэрилэгшэдтэйнь танилсаад, шэнэ зохёолнуудаа уншаһан байна. Хяагта хотын хизаар ороноо шэнжэлгын, монгол арадай вождь Сүхэ-Баатарай музейнүүдтэ айлшаднай орожо гараа. Мүн эндэ украин уран зохёолшод хилын харуулшадтай уулзаһан байха юм.

Сентябриин 27-ной үдэр манай айлшад СССР-эй Наукануудай академиин Сибиириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэдтэй уулзаа. Мүн уран зохёолшодтой айлшаднай уулзажа, зохёохы түсэб тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэһэн, Буряад орон дотор айлшалһан тухайгаа тобшохоноор хэлэһэн байна.

Сентябриин 28-най үдэр украин уран зохёолшод алдарта далай — Байгалые харахаяа ошобо. Тэдэнэр тэндэ загаһашадтай уулзаа, шэнэ зохёолнуудаа уншаа.

Амаралтын үдэр айлшаднай Улаан-Үдэ хотоһоо мордобо. Украин уран зохёолшодой делегацийе толгойлогшо Ростислав Братунь мордолгон дээрээ иигэжэ мэдүүлбэ:

— Ехэл һайхан нютаг байна. Энэ дайдаар ябахадаа, Украинын заха хизааргүй талануудай шэнжые олообди. Свитязь нуурайнгаа тунгалаг уһые агуу Байгалай толи дээрэ хараабди, эндэхи хадануудые үзэхэдөө, Карпадуудайнгаа орьёл торьёл үндэрнүүдые эжэ эхигүй һанаабди. Буряад зон гэшэмнай ехэ хүндэшэ байна. Сэдьхэл зүрхэн уярна. Хани барисаанда холо гэжэ байдаггүй. Украин, буряад литературануудай холбоо барисаан саашадаашье улам батажаг лэ!

Уулзатараа баяртай, буряад нүхэднай!

Манай корр.

ШЭНЭ ТАСС-ҺОНИН

Нүхэд Л. И. Брежневэй, Я. Кадарай хани ёһоной хөөрэлдөөн

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй, ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Янош Кадарай хоорондо сентябриин 29-дэ Кремль соо уулзалга болобо.

Советскэ Союзай, Венгриин Арадай Республикын хоорондохи харилсаа холбоое саашадань үргэдхэн гүнзэгырүүлгын асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тиихэдэ хоёр ороной марксистско-ленинскэ партинуудан — КПСС-эй ба ВСРП-гэй хоорондо саг үргэлжэ хүгжэжэ байһан холбоо барисаан, аха дүү ёһоор һаналаа нэгэдэлтэ СССР-эй ба ВНР-эй политическэ холбоо барисаанай үндэһэ һуури болоно гэжэ тэмдэглэгдээ.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Я. Кадар хоёр талые һонирхуулдаг уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлэбэ. Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулхын түлөө социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай тэмсэдэг асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаа.

Нүхэд Л. И. Брежневэй, Я. Кадарай уулзалга аха дүү ёһоной, үнэн зүрхэнэй, үгэеэ бүрин ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

ВНР-эй партийно- правительственна делегаци Ленинградһаа мордобо

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр.) Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Янош Кадар түрүүтэй ВНР-эй партийно-правительственна делегаци Москва ошохоёо сентябриин 28-най үдэшэ Ленинградһаа мордоо.

ВНР-эй партийно-правительственна делегацитай хамта Ленинградта ошолсоһон КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. Н. Родионов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ Венгриин Арадай Республикада байдаг элшэн сайд В. Я. Павлов, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын орлогшо Г. А. Киселев Москва бусахаяа энэл поездоор гараба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй Ленинградска горкомой нэгэдэхи секретарь Б. И. Аристов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, Ленобл-соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ А. Н. Шибалов, КПСС-эй Ленинградска обкомой, горкомой секретарьнар ВНР-эй, СССР-эй, РСФСР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Московско вокзал дээрэ тус делегацийе, тэрээнтэй хамта ябаһан совет нүхэдые үдэшэбэ.

Ленинградай ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд айлшадые халуунаар үдэшөө.

Москва шадарай ажалшадта айлшалба

Венгриин партийно-правительственна делегациин гэшүүд сентябриин 29-дэ Наро-Фоминска районой промышленна аргаар гахай үсхэбэрилдэг СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Кузнецовско совхоз-комбинадта хүрэбэ. ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Е. Фок, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь К. Немет, «Таршадалми Семле» гэжэ журналай ахамад редактор В. Бенке болон венгер бусад нүхэд малшадта айлшалаа.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Лесечко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй Московско областной комитедэй нэгэдэхи секретарь В. И. Конотоп ба бусад Москва шадарай совхоздо ошоходонь делегацийе үдэшэбэ.

Совхозой эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд венгер ханинараа баглаа сэсэгүүдээр, хилээмэ-дабһаар угтаһан байна. Областиин ба районой партийна, совет эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд айлшадаа халуунаар амаршалаа.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй айлшад хани халуунаар хөөрэлдэһэн, үйлэдбэритэйнь танилсаһан байна. Кузнецовско гахай үсхэбэрилдэг ажахы Москва шадарай эгээн ехэ ажахынуудай нэгэн болоно. Эндэхи ажал хүдэлмэри оньһожоруулагданхай, автомадаар хангагданхай.

Энэ ажахы проектнэ хүсэндөө орожо, энэ жэлдэ 108 мянган толгой гахай гэхэ гү, али 12,6 мянган тонно мяха гүрэндэ худалдаха байна. Тиин совхозой хүдэлмэришэд 10 миллион түхэригэй сэбэр олзо абаха. Барилгада гаргашалагдаһан мүнгэ зөөри ерэхэ жэлдэ бүрин харюулагдаха.

Манай орон дотор баригдажа байһан промышленна аргаар гахай үсхэбэрилдэг бусад ехэ предприятинуудта хүдэлхэ кадрнууд эндэ бэлдэгдэнэ. Нёдондо эндэ 2 мянга гаран оператор болон бусад мэргэжэлтэд бэлдэгдээ һэн.

Венгер ханинар хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ тэмдэглэл хэбэ.

(ТАСС).

Венгриин партийно-правительственна делегаци Москвада бусажа ерээ

ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар түрүүтэй Венгриин Арадай Республикын партийно-правительственна делегаци сентябриин 29-дэ Ленинградһаа Москвада бусажа ерэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов болон бусад совет нүхэдүүд делегацитай хамта Москвадаа бусажа ерэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь П. Н. Демичев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Лесечко ба бусад тусхай тушаалтад ВНР-эй, СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Ленинградска вокзал дээрэ Венгриин партийно-правительственна делегацийе угтаа.

(ТАСС).

АХА ДҮҮ ВЕНГРИИН ТҮЛӨӨЛЭГШЭД ЛЕНИНГРАДТА

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай тусхай корр.). Венгриин партийно - правительственна делегацийе ленинградайхид үнэн зүрхэнһөө, хани халуунаар, аха дүү ёһоор угтаба. ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар, ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд — ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Е. Фок, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь К. Немет, «Таршадалми Семле» гэжэ журналай ахамад редактор В. Бенке ба венгер бусад нүхэд хото городтой, тэрэнэй түүхэтэ хүшөөнүүдтэй танилсаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов, Ленинград ошоходонь тус делегацийе үдэшэжэ ябаһан совет нүхэд, хотын партийна ба совет эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд венгер ханинартаа хамта ябалсаа.

Энэ делегаци 1917 ондо контрреволюционно саг зуурын правительствын бэдэрүүлһээ хоргодоһон Разливта хүрэжэ, «Шалаш» гэжэ музей-памятник хараһан, музейн павильондо табигдаһан зүйлнүүдтэй танилсаһан байна. Янош Кадар ВНР-эй партийно - правительственна делегациин үмэнэһөө хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ тэмдэглэл хэбэ.

Аха дүү ороной түлөөлэгшэд ба тэдээнтэй хамта ябаһан хүнүүд «Аврора» крейсер дээрэ гаража хараа. Кораблиин мачта дээрэ ВНР-эй гүрэнэй туг намилзуулан хиидхүүлэгдээ. Крейсерэй экипаж, тэрэнэй ветеранууд айлшадые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалба. Делегациин гэшүүд корабельнэ музей, 1917 оной октябрьда түүхэтэ дохёо үгэһэн бууе хараа.

Венгер ханинар революциин корабль дээрэ гаража хараһанайнгаа дурасхаал болгон, аврорынхидтай хамта дүрэ зурагаа буулгуулһан, хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ тэмдэглэл хэһэн байна.

ЭХЭ ОРОНДОО—ЕХЭ ТАРЯА

Мариин АССР-эй, Тульска ба Ивановска областьнуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилэн бэлэдхэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, гүрэндэ таряа худалдаха уялгануудаа дүүргэбэ.

Тульска областиин колхоз, совхозууд — 382 мянган тонно, **Мариин АССР** — 103 мянган тонно, **Ивановска областиин** ажалшад 72 мянган тонно таряа худалдаа. Таряа гүрэндэ тушаажа үргэлжэлһөөр.

Мүнөө үедэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд хартаабха, овощ хуряаха хүдэлмэреэ эмхитэйгээр, һайн шанартайгаар үнгэргэхын, элбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ, малай үбэлжэлгэ бэлэдхэл һайнтайгаар үнгэргэхын, газар таряалангай ба мал ажалай бүхы продуктнуудые гүрэндэ худалдаха социалис уялгануудаа дүүргэхын тула шармайн оролдожо байна.

(ТАСС).

ЭРДЭМЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭНЬ

Манай хөөрэлдөөн

Политическэ, экономическа һуралсалай шэнэ жэл эхилхэнь. Городуудай партийна организацинуудта шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри дүүрэнхэй. Марксизм-ленинизмын классигуудай зохёол, партиин XXIV съездын, 1973 оной апрелиин, декабриин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые, партида, совет арадта хандаһан КПСС-эй ЦК-гай Хандалгые хүн зон үзэхэ юм. 1974 оной июниин 14-дэ Москвагай Бауманска һунгуулиин округой һунгагшадай үмэнэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ түрүүшын хэдэн занятинуудта үзэгдэхэ болонги.

Һуралсалай энэ жэлдэ «КПСС-эй дотоодын ба гадаадын политикын асуудалнууд» гэжэ шэнэ курс үзэгдэхэ болонхой. Нэгэ жэлэй хугасаанда энэ асуудалые үзэжэ дүүргэхэ заабаритай.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлые ямар бэлэдхэлтэйгээр угтажа байһан тухайдань партиин райкомуудай тусхайта хүдэлмэрилэгшэдтэ манай корреспондент хэдэ хэдэн асуудалтайгаар хандаһан байна.

— Политическэ, экономическа һуралсалай шэнэ жэлдэ хэр зэргэ бэлэдхэл хэгдээб?

С. И. Бортников, партиин Железнодорожно райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша:

— Манай район промышленность ехэтэй район болоно. Промышленна томо томо предприятинуудта райкомой зэргэтэй ехэ ехэ партийна комитедүүд бии юм. Тиимэ болоһонһоо хойшо коммунистнуудшье олон, хүдэлмэришэн ангиин олонхинь манай райондо бии гэхэдэ алдуутай бэшэ. Районойнгоо онсо шэнжэ хараадаа абалсажа, суртал бодолой, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулдаг байнабди. Тиигэхэ зуураа партиин XXIV съездын, «Белоруссиин партийна организацида суртал бодол нэбтэрүүлдэг кадрнуудые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой эрилтэ хараадаа абалсан, коммунис хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шангадхаха шухала байһыень бидэнэр ойлгонобди. Энээндэ марксистско-ленинскэ һуралсалай ехэ һуури эзэлдэгынь бүгэдэндэ эли.

Манай районой партийна организацинууд политическэ, экономическа һуралсалай жэлдэ яһала бэлдэһэн байна. Пропагандистнарые шэлэн олохо хэрэгтэ ехэ һаналаа табидаг байнабди, мүнөө бүришье ехэ анхарал хандуулагдана. Энэ жэлдэ мянга гаран хүн пропагандистаар хүдэлхэ болонхой, баталагданхай. Эдэнэрэй олонхинь коммунистнууд, эрдэм бэлэдхэл һайнтай, энэ хүдэлмэридөө дүршэлтэй зон юм.

Пропагандистнарта теориин, методикын асуудалаар туһалха, эдэнэрэй һуралсал эмхидхэхэ түсэб табигданхай. Партиин обкомой политическэ гэгээрэлэй байшан, горкомой зүгһөө иимэ туһаламжа үзүүлэгдэдэг. Манай партийна кабинет холын хараатай түсэб табинхай, пропагандистнарай һуралсал эмхидхэдэг юм. Партиин райкомой зэргэтэй партийна комитедүүд бии гээ һэм. Эдэнэр пропагандистнартай, үзэл сурталай бусад хүдэлмэрилэгшэдтэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм. Авиационно заводой партийна кабинедэй дэргэдэ байгуулагдаһан методическа совет үзэл сурталшадта, тэрэ тоодо политическэ, экономическа һуралсалай пропагандистнарта ехэ туһаламжа үзүүлдэг, нүгөө талаһаа шанга хиналта хэдэг юм. Тиимэһээ коммунистнуудай, партийнабэшэ эдэбхитэдэй һуралсал эмхитэйгээр ябуулагдадаг, хүсэ нүлөөтэйшье байдаг.

Манай райкомой дэргэдэ методическа совет байгуулагданхай. пропагандистнарта алибаа туһаламжа үзүүлдэг байна. Методическа галаһаань үшөө ямар туһаламжа үзүүлэгдэнэб гэхэдэ, методическа конференци, нээмэл хэшээлнүүд үнгэргэгдэдэг болоһоор үнинэй. Һуралсалай жэлэй туршада 5—6 иимэ хэшээл шата шатаараа эмхидхэгдэдэг юм. Эдэнэй туһатай байһаниинь арсалгүй. Байгша оной декабрь һарада пропагандистнарай методическа конференци үнгэргэхэ түсэбтэйбди.

Һуралсалай шэнэ жэлэй урда тээ пропагандистнарай районой зүблөө үнгэргөө һэмди. Материалнууд, тематическа түсэб болон бусад хэрэгсэлнүүд эдээндэ үгтөө. Энэ зундаа, намартаа манай пропагандистнар яһала һуралсаһан, эрдэмээ дээшэлүүлһэн байна.

Политическэ, экономическа һуралсалда хабаадаха хүнүүд хуу тодорхойлогдонхой, партиин райкомой бюро дээрэ хаража үзэгдэнхэй. 16 мянга гаран хүн политическэ һуралсалда, 9 мянга гаран хүн экономикын һургуулинуудта хабаадуулагдаха юм.

Үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ анхарал хандуулха эрилтэ табигдана. Иимэ кадрнуудые бэлдэхэ зорилгоор манай райондо марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй 4 филиал хүдэлдэг юм. Эдэнэй занятинууд эхилэнхэй. Эндэ 500 гаран хүн һуралсана.

Энэ жэлдэ политическэ, экономическа һуралсалай аша үрэ дээшэлүүлхын тулада хэмжээнүүд абтаха, эдээнэй зариман тухайда дээрэ тогтоо һэм.

Партиин Советскэ райкомой партийна кабинедые даагша **В. Е. Белоусов** район доторой хэгдэжэ байһан хүдэлмэри тухайда хүряангыгаар хөөрэбэ.

— Манай эрхилдэг суртал хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие улам һайжаруулха, аша үрэ ехэтэй болгохо эрилтэ жэл ерэхэ бүри улам шангаар табигдадаг боложо байна. Белоруссиин партийна организацяар тээсгэн абтаһан КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор энээн тушаа сэхэ заагдана. Энэ ушар хараадаа абажа, мүнөө жэлдэ коммунистнуудһаа гадна, партийнабэшэ эдэбхитэдые булгыень ямар нэгэн һуралсалда хабаадуулха гэжэ оролдонобди. Тиимэһээ партийна һуралсалай бүхы шатануудта нёдондонойхиһоо олон һургуулинууд байгуулагданхай. Мүн коммунис ажалай һургуулинууд олоор байгуулагдаа. Нёдондо 90 байһан һаа, мүнөө жэлдэ 132 болоо. Хүнүүдшье олоор хабаадаха юм. Хүн зоной эрилтэ хангалгын зургаан бүхэндэ, худалдаа наймаанай газар бүхэндэ коммунис ажалай һургуули байгуулагдаа. Урда жэлнүүдтэ хэдэ хэдэн организацинуудай хоорондо нэгэ һургуули эмхидхэгдэдэг байһан юм. Энээниие болюулжа, организаци бүхэлдэ коммунис ажалай һургуули байгуулагдажа, олон хүн хабаадуулагдаха болоо. Тиигэжэ хүн зоной эрдэмээ, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэнь, зохисотой байха юм.

Политическэ, экономическа һуралсалда хабаадаха хүн зон тодорхойлогдонхой, пропагандистнар томилогдонхой. Эдэнэртэй ябуулагдадаг хүдэлмэри манай хүршэнэртэй адлирхуу байна. Тиимэһээ эдэниие дабталтагүй хаш. Партиин манай райком пропагандистнарай дүй дүршэл согсолһон тусхай хуудаһа хэблэжэ гаргадаг, мүн букледүүдые хэблэдэг юм.

Манай райондо дээдэ болон дунда һургуулинууд олон. Тиимэ хадаа пропагандистын ажалда дүршэлтэй хүнүүд олооро хабаадуулагдадаг, эдэнэртэ туһаламжа үзүүлхэ методистнууд мүн лэ олон юм. Манай район энэ талаараа яһала һайн байдалтай гээшэ. Хэды иимэшье һаа, пропагандистнартай түсэбэй ёһоор һуралсал эмхидхэгдэдэг байна. 650-яад хүн энэ хүндэтэ партийна даалгабари дүүргэжэ оробо. Һуралсалай хэрэгсэлнүүд, учебнигүүд бии байна. Һурагшадайшье, пропагандистнарайшье туһаламжа абаха, ном уншаха һайн библиотекэнүүд политическэ гэгээрэлэй байшанда, манай партийна кабинедүүдтэ бии гээшэ. Харуулан ойлгуулха, техническэ хэрэгсэлнүүдшье эндэ яһала бии даа.

Зай, иигээд лэ һуралсаха, эрдэмээ, ажалай мэргэжэл дээшэлүүлхэ саг ерэлэй.

«ПАРТИИНА комитедүүдэй суртал бодол нэбтэрүүлдэг хүдэлмэрилэгшэдэй, пропагандистнуудай, журналистнуудай, һурагшанарай, багшанарай, эрдэм наукын ба соёл культурын ажал ябуулагшадай теориин, партиин дотоодын ба гадаадын политикын асуудалнуудые, партийна пропагандын научна үндэһэ һууриие гүнзэгыгөөр шудалха хэрэгые хангаха, ниитын байдалай үзэгдэлнүүдтэ шэнжэлэлгын, сэгнэлтэ үгэлгын марксистско-ленинскэ арга онол шудалхадань эдэнэртэ туһалха. Үзэл сурталай-теоретическэ, мэргэжэлэй хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ хүдэлхэ эрилтэ эдэнэртэ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй».

«Белоруссиин партийна организацида суртал бодол нэбтэрүүлдэг кадрнуудые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолһоо.

Политическэ һуралсалай жэлэй эхилхын урда тээхэнэ Улаан-Үдын Советскэ районой пропагандистнар суглараад, һуралсалые эмхитэй һайнаар эхилхэ тухайдаа зүбшэн хэлсэһэн байна. Манай фотокорреспондент Б. Гадьянов эхин шатын политическэ һургуулиин пропагандистнарай семинарта хабаадагшадтай уулзаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: наада Зүүн-Сибириин технологическа институдай багшанар-пропагандистнар М. В. Воропаев, Н. П. [...]щенко гэгшэдые харанат.

ПРОПАГАНДИСТНАРАЙ СЕМИНАР

Улаан-Үдэ городой предприятинуудай, эмхи зургаануудай, захиргаанай газарнуудай, һургуулинуудай партийна организацинуудай теоретическэ семинарнуудые хүтэлбэрилэгшэдэй хоёр үдэрэй семинар үнгэргэгдэбэ.

Мүнөө үе сагай гол шухала асуудалнуудаар хэдэ хэдэн лекцинүүдые семинарта хабаадагшад түрүүшээр шагнаа. Удаань юһэдэхи табан жэлдэ Буряадай АССР-эй экономико, культура хүгжөөхэ тухай Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй госпланай түрүүлэгшын орлогшо Ц. М. Данзанов хөөрэжэ үгэһэн байна. 1974 оной июниин 14-дэ Москвагай Бауманска һунгуулиин округой һунгагшадай үмэнэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгөөр занятиин үнгэргэхэ методико тухайда түүхын эрдэмэй кандидат Н. Н. Мараев сугларагшадта хэлэжэ үгэбэ. В. И. Ленинэй сурталда харша маоизмын номнол тухай КПСС-эй обкомой лектор А. С. Серебряков лекци уншаа. Советскэ Союзай уласхооронДын байдал тухай лекци партиин обкомой лектор Г. В. Киберев уншаһан байна. Тэрэшэлэн пропагандистын ажалай методикын асуудалаар лекци уншагдаа.

Удаань пропагандистнар секцинүүдтэ һуралсаба.

Политическэ экономическа һуралсалай жэлэй урда тээ КПСС-эй обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшан пропагандистнарай семинар үнгэргэжэ үргэлжэлүүлһээр. Эдэ үдэрнүүдтэ комсомолшуудай политическэ һуралсалай пропагандистнарай семинар үнгэргэгдэхэ. Мүн октябрь һарын түрүүшын арбан хоногой туршада коммунис ажалай һургуулинуудые хүтэлбэрилэгшэдэй, хүдөө нютагуудай политическэ һуралсалай дээдэ шатын — теоретическэ семинарнуудые ударидагшадай семинар үнгэргэгдэхэ юм.

Манай корр.

ЯРУУНЫН аймагай «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ С. Г. Цыренов политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ үнинэй хабаададаг, политическэ һуралсалда пропагандистаар хүдэлдэг юм.

Манай фотокорреспондент С. Балдуевай энэ зураг дээрэ Ц. Г. Цыреновые харанат.

ЭМХИТЭЙ ҺАЙНААР

Манай партийна организацида марксистско-ленинскэ һуралсал эмхитэйгээр, аша үрэ ехэтэйгээр ябуулагдадаг болонхой гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Һуралсалай энэ жэлдэ 110 коммунистнууд һуралсахань. Теоретическэ нэгэ семинар, марксизм-ленинизмын үндэһэн суртал шудалдаг 3 һургуули хүдэлхэ юм. Эдэ семинар, һургуулинуудта хабаададаг хүнүүд заводой хүтэлбэрилхы тушаалтад, хүдэлмэришэд юм. Пропагандистнарнай үнинэй хүдэлдэг, дүй дүршэл ехэтэй хүнүүд. Заводой главна инженер В. Н. Курбатов теоретическэ семинар хүтэлбэрилдэг, заводой капитальна барилгын таһагые даагша А. В. Юхлин, инспектор Г. Ф. Петров, прораб Н. Л. Погребной гэгшэд гурбан һургуулинуудта пропагандистаар үнинэй хүдэлжэ байнхай.

Һуралсаха таһалганууд шэрдэгдэжэ, сэбэрлэгдэнхэй, бэлэн болгогдонхой. Ном болон һуралсалай бусад хэрэгсэлнүүд дууһан бии. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, һуралсалай жэлые эмхитэйгээр эхилхэмнай.

Манай заводто үнгэрэгшэ жэлдэ политическэ һуралсалай жэл эмхитэйгээр үнгэрөө һэн. Партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд шалгахадаашье, һуралсалдамнай һайн [...]тэ үгөө һэн. өөһэдөө[...] [...]тическэ һуралсал [...] ехэ туһатай гэжэ [...]бди. Юуб гэхэдэ, [...] ленинизмын һуралсал[...]ной политическэ [...] ажалай үүсхэл дээш[...] Тиигэхэдээ хүнүүд [...] дэлмэридөө үндэр [...]гатайгаар хандана. [...]ческэ һуралсалда [...] хүнүүд булта[...]даа [...]рүү зэргэдэ ябадаг [...] коммунист нэрэеэ [...] нэрлүүлдэг зонууд юм. [...] нэгэ жэшээ дурдая. Улаан Тугай орденоор [...]даһан хүдэлмэришэд [...] Кушнарёв, Е. А. Кирг[...]шэд хододоо шэные [...] юм. Эдэнэр ажалдаа [...] зэргэдэ ябадаг, ураг[...]тай үүсхэлшэд мүн. [...]дамнай, ажабай[...] найшье политическэ [...]сал туһалдаг гэжэ мэдүүлдэг байна.

Е. КОРЯ[...]

Улаан-Үдын су[...]тээлгын заводой пар[...] организациин секре[...]

ЗАНШАЛТАШЬЕ ҺАА...

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай ажахынууд тарган мяха, һү, нарин нооһо болон бусад продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохын тула гансашье адууһа малайнгаа тоо толгой олошоруулжа, шэмэтэ тэжээл гүйсэд хүрэхөөр бэлэдхэнэ бэшэ, мүн эхэ хонид, үнеэдэ искусственна аргаар үрэжүүлһэнэй ашаар үүлтэрыень һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Энэ ажалайнь аша үрые юугээр гэршэлэлтэйб гэхэдэ, үнгэрэгшэ жэл республикымнай суута һаалишадай нэгэн, Сэлэнгын совхозой һаалишан, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкина үнеэн бүриһөө 6 мянган килограмм һү һааһан юм. Тиихэдэ Любовь Седых түрүүтэй «Байкал» учхозой 17 һаалишан энэ хугасаа соо үнеэн бүриһөө 4—5 мянган килограмм һү абаһан байна.

Үүлтэртэ мал үсхэбэрилжэ, республикынгаа, мүн бусад область, хизаарнуудай колхоз, совхозуудта худалдаха талаар «Байкал» учхоз, Яруунын аймагай «Комсомольский», Яруунын совхозууд, Захааминай аймагай зарим ажахынууд онсо һуури эзэлнэ. Дурсагдагша ажахынууд гол түлэб симментал, мяхалиг бэетэй герефордско, казахай сагаан толгойто, хальмаг үүлтэрэй үхэрнүүдые үсхэбэрилдэг шэглэлтэй юм.

Үүлтэртэ мал үсхэбэрилжэ, эмэ буруу, хашарагуудые олоор худалдаха талаар республика дотороо суурхаһан «Байкал» учхоз энэ жэлдэ Москвада үнгэргэгдэһэн бүхэсоюзна выставкэ-аукциондо хабаадалсахадаа абаашаһан долоон бухынь нэгэниинь эрхим сэгнэлтэдэ хүртэжэ, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын, ВДНХ-гай 1 шатын аттестадаар шагнагдаа. Харин нүгөөдүүлынь мүн лэ һайн үүлтэрэй гэгдэжэ, холо ойроһоо ерэһэн түлөөлэгшэдтэ ехэтэ һайшаагдаһан байха юм. Энэ сэгнэлтэ юу хааруулнаб гэхэдэ, тус ажахын малшадай, мэргэжэлтэдэй малай үүлтэр һайжаруулха, мүн республикынгаа колхоз, совхозуудые симментал үүлтэрэй бухануудаар, эмэ буруу, хашарагуудаар хангаха талаар горитой ажал хэдэг байһыень арсалтагүй гэршэлээ гээшэ. Тусхайлан хэлэбэл, нёдондо «Байкал» учхоз бүхыдөө үүлтэртэ 284 үхэр худалдаһан һаа, үнгэрһэн найман һарын туршада аяар 246 буха, эмэ хашараг, буруу бусад ажахынуудта эльгээһэн байна. Тиихэдээ гансашье Буряадайнгаа бэшэ, мүн Эрхүүгэй, Шэтын, Амарай областиин, Красноярай, Примориин хизаарнуудай, Тувын, Яхадай АССР-эй колхоз, совхозуудта худалдадаг юм. Иимэрхүү жэшээнүүдые тоолохо болоо һаа, захаһаа олон ааб даа.

Хоёрдохёор, үнгэрэгшэ субботын үдэр республикын үүлтэртэ малай гүрэнэй нэгэдэлэй баазада нээгдэһэн заншалта арбадахи выставкэ-аукцион малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые мүн лэ тобойсо элишэлээ. Ушарынь хадаа эндэ Буряадаймнай аймагуудай 13 ажахы хабаадалсажа, 108 буруу, хашараг буха, эды наһанай 230 эмэ үхэр асаржа, олоной үзэмжэдэ харуулаа бшуу. Энэнь нёдондонойхиһоо нилээд олон байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Үргэн ехэ хашаагай урда захаар бүлэг бүлэгөөрөө уяатай байһан бухануудые манай республикын колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд, хүршэ Шэтын, Амарай областьнуудһаа ерэһэн түлөөлэгшэд, Москвагай айлшад тон анхаралтайгаар харанад. Тэдэнэй заримаиинь шэлэһэн бухынгаа номер, наһа, ашаг шэмыень дэбтэр соогоо бэшэжэ абана. Харин нүгөөдүүлынь малшадтай, мэргэжэлтэдтэй хөөрэлдэжэ, энэ ажалаа ямараар эмхидхэдэгыень һонирхоно.

Выставкэ-аукцион дээрэһээ һайн үүлтэрэй үхэр худалдажа абахаяа, мүн харахаяа ерэгшэдтэй хөөрэлдэхэдэ, Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ совхозой асарһан бухануудые үлүүсэ һайшаагдаһан байна. Юуб гэхэдэ, тус ажахын 6 буха наһаараа тон бага аад, бэеэр томо байгаа бшуу. Тэрэшэлэн энэл аймагай XX партсъездын, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай бухануудые баһал олоной анхарал татаһан байна. Мүн Яруунын, «Комсомольский» совхозуудай мяхалиг томо бэетэй герефордско, казахай сагаан толгойто үүлтэрэй буруу, хашараг бухануудые мүн лэ һайшаан хаража, худалдажа абаха ажахынуудшье олошорно хэбэртэй.

Республикын аймагуудай ажахынуудһаа, хүршэ областьнуудһаа ерэһэн түлөөлэгшэнэрэй худалдажа абаһанай удаа нилээдгүй сагай үнгэрһэн хойно выставкын комитедэй экспертнэ комисси дүнгүүдые согсолжо, һайн үүлтэрэй, бэеэрээ булюу бухануудта медальнуудые зүүлгэхэ, чемпионие тодорхойлхо сагынь одоошье хүрэжэ ерэлэй. Выставкомой, экспертнэ комиссиин 733-дахи номерой «Милорд» гэжэ симментал үүлтэрэй буха алишье талаараа эрхим сэгнэлтэдэ хүртэжэ, чемпионой медаль зүүбэ. Тиихэдэ ехэ медаль «Байкал» учхозой 1654-дэхи номерой «Мезон», 1622-дохи номерой «Сантал» гэжэ бухануудта зүүлгэгдээ. Мүн иимэ медальда Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 25-дахи, Кировэй нэрэмжэтэ совхозой 2325-дахи номертой бухануудхүртөө.

Харин бага медальнуудые Сэлэнгын совхозой нэгэ, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хоёр, «Байкал» учхозой нэгэ бухада зүүлгэгдээ. Мяхалиг томо бэетэй герефордско, казахай сагаан голгойто үүлтэрэй [...] сооһоо Яруунын, [...]мольский» совхоз[...] буха эрхим сэг[...]тэжэ, ехэ мед[...] зүүгээ. Энээнэй һу[...]рүү малшад, мэрг[...] Хүндэлэлэй гра[...] бэлэгүүд барюулагд[...]тэртэ мал худал[...]цион эхилээ бэлэй.

Энэ үнгэргэгдэһэн [выстав]кэ-аукционой дүнг[...] солон, юун гэжэ [...]хэлтэйб гэхэдэ, [...] эндэ урандаа хаб[...] байһан ажахы [...] байгаа. Энэнь то[...]тай. Гэбэшье [...] аукциониие эм[...] выставкомой, экс[...]миссиин гэшүүд [...] согсолходоо, да[...]нобшоржо, эндэ [...]дые аяар 3—4 [...]да хүлеэлгэбэ. [...] эмэ буруу, хашара[...] далдажа абахаяа [...] хэнһөө ерэһэн [...]дынь хүлеэжэ яд[...] шаашьеб таража [...]

Хүнүүдэйнгээ [...] хубиин тарашаһан [...]рэжэ ерэһэн вы[...] экспертнэ комисси[...] бэрилэгшэд [...] миин ёһошолон [...] баатай болоо. [...] нимэрхүү алдуу [...]гажа болохогүй [...]дана.

Вл. ЖИГ[...]
манай корресп[...]

ЗУРАГУУД ДЭ[ЭРЭ: выс]тавкэ-аукционой [...] байһан үе. Сэлэн[...]зой «Милорд» гэ[жэ] чемпионой медаль [...] байна.

Б. ГАДЬЯНОВА[...]

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ — ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

«Коллективэй гэшүүдые үзэл сурталай-политическэ талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ «Череповецкэ металлургическа заводой хүтэлбэрилхы болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалсалга тухай» КПСС-эй ЦК-гай абаһан тогтоолые бэелүүлэн, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой партийна организаци горитой хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Ажахын олонхи хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ниитэ политическэ хүдэлмэридэ харюусалгатайгаар хабаадана, колхозникуудай дунда элидхэл хэнэ, хөөрэлдөө үнгэргэнэ, социалис мүрысөө эмхидхэлсэнэ.

Гэхэ зуура энэ асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, КПСС-эй райкомой бюро парткомой энэ талаар ябуулдаг хүдэлмэридэ ушардаг дутагдалнуудые элирхэйлээ. Энэ шухала хэрэгые ямаршье хараа түсэбгүйгөөр эрхилнэ, коллективэй дунда ябуулдаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ зарим хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын эрдэмтэ мэргэжэлтэд хабаадалсадаггүй байһаар. Үнгэрэгшэдөө, зариманиинь, жэшээнь, табадахи МТФ-е даагша И. Д. Сизых, ветфельдшер Д. С. Дашиев, нэгэдэхи отделение эрхилэгшэ байһан К. Ф. Сафонов гэхэшэлэн өөһэдөө хүмүүжэл һулатай, архидадаг, муу журамтай байха юм.

Гадна хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ, һургаха хүдэлмэриие хангалтатай гэхын аргагүй. Олон хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд һургуули багатай, ямаршье һуралсалда ябадаггүй байха юм.

Эдэ бүхы дутагдалнууд колхозой парткомой энэ шухала асуудалда анхаралаа һулаар табиһанай хойшолон мүн гэжэ бюро онсо зааһан байна.

ТАҺАГАЙ ДУРАДХАЛААР

Аймагай партийна организацида гэшүүдэй взнос түлэлгын ямар байдалтай байһан тухай КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагай бэшэһэн мэдээсэлые партиин райкомой бюро дээрэ зүбшэбэ. Тиихэдээ партийна олонхи эхин организацинууд гэшүүдэй түлбэриие зүбөөр, саг соонь суглуулна, нөөсэлгын кассада тушаана, «КПСС-эй гэшүүдэй ба гэшүүндэ кандидадуудай гэшүүнэй взнос тухай» КПСС-эй ЦК-гай инструкциин үндэһөөр энэ хэрэг эрхилэгдэнэ гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Зүгөөр зарим эхин организацинуудта дээрэ хэлэгдэһэн Инструкциин эрилтэ баримталагданагүй гэжэ тэрэ мэдээсэл соо хэлэгдээ. Туранай, Түнхэнэй совхозуудай, «Сибиряк» колхозой, «Аршаан» курортын партийна организацинуудай 13—20 коммунистнууд хүрэтэрөө гэшүүнэй взнос һара һара соонь түлэнэгүй, сугларһан взносой мүнгые удаан саг соо гүрэнэй нөөсэлгын кассада тушаанагүй, мүн зарим тээгүүр бодото салин хүлһэеэ бага болгохо ушаршье бии.

Гэшүүдэй взнос суглуулха, тэрэнээ тушааха хэрэг һайжаруулхыень партийна эхин организацинуудые уялгалһан тогтоол КПСС-эй райкомой бюро баталан абаа.

АХАМАД МЭРГЭЖЭЛТЫН ТООСООН

Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хүдэлмэри тушаа, тэдэнэрэй нэрэ хүндые үргэхэ, харюусалгыень улам дээшэлүүлхэ асуудалда КПСС-эй Прибайкалиин райком анхаралаа ехээр хандуулдаг болонхой. Тэдэнэй ажал хэрэгээр ходо һонирхожо, зарим үедэ бюродо урижа, тоосооеынь зүбшэн хэлсэдэг гурим тогтоонхой. Тиихэдээ мэргэжэлтын һайн дүй дүршэл олоной хэрэг болгохо, хүдэлмэриинь дутуу дундануудые элирхэйлэн заажа үгэдэг юм.

Өөрынгөө хүдэлмэри тухай КПСС-эй райкомой бюродо Итанцын леспромхозой главна инженер нүхэр Бикуль эрдэм наукын, түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үйлэдбэридөө яажа нэбтэрүүлдэг тухайгаа элидхэһэн байха юм. Предприятиин ажалай эмхидхэлые эрдэм наукын үндэһөөр эрхилхэ хүдэлмэриин ямар байдалтай байһан тухай Татауровай заһабариин заводой главна инженер нүхэр Чипный тоосоо һэн. Тиихэдэ «Прибайкалец» колхозой главна агроном нүхэр Бакиров орооһото ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэ талаар туршалгын хүдэлмэри хэжэ байһан ба тэрэнэйнгээ үрэ дүнгүүд тухай хөөрөө.

Һая болоһон бюрогой нэгэ заседани дээрэ Итанцын леспромхозой главна механик нүхэр Блинников машина болон оньһон түхеэрэлгэнүүдые үрэ ехэтэйгээр ашаглаха тухай асуудалаар тоосоо баряа. Гэхэ зуураа тэрэнэй хүтэлбэри доро хүдэлдэг механик, техник болон гаражай бусад хүдэлмэрилэгшэдэй һанаһанда хүрэмэ бэшээр ажаллажа байһаниинь элирээ. Тус предприятиин автомашина болон алибаа техникэ хүсэд хүсэн соогоо ашаглагдадаггүй, бүтээсэнь бага байшоо. Машина, техникын хойноһоо харууһан һулаар табигданхай, заһабарилгын хүдэлмэридэ шэнэ арга дүршэл муугаа нэбтэрүүлэгдэнэ. Главна механигай таһагай хүдэлмэрилэгшэд холын хараата ямаршье түсэбгүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ бюро нүхэр Блинниковтэ һануулһан, саашадаа эдэ дутагдалнуудаа усадхаха арга замынь зааһан байха юм.

ДЕПУТАТАДАЙ НАНГИН УЯЛГА

Жэшээнь, Сэлэн-Дүүмын поселково Соведэй депутадаар Сэлэнгын совхозой суута һаалишан, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкина һунгагдаа. Надежда Лазаревна харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө жэлэй туршада 5000 килограммһаа бага бэшэ һү һаадаг, малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ото илажа, нютаг нугадаа суурхахал ёһоороо суурхана. Депутат Тадвашкина һү һааха табан жэлэй өөрын түсэб республикын малшад сооһоо эгээл түрүүлэн, нёдондо жэлэй декабриин хори гаранаар дүүргэһэнээ мэдүүлээ.

Олонхи депутадууд өөрынгөө ажалые урагшатай һайнаар ябуулхаһаа гадна, өөһэдынгөө баян дүй дүршэлдэ залуушуулые һургадаг һайн заншалтай болонхой. Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын зэрэгшэ Социалис Ажалай Герой Дарья Касьяновна Тумурова городой Соведэй депутадаар һунгагданхай юм. Дарья Касьяновна залуушуулые шэнэ мэргэжэлдэ һургаха хэрэгтэ гол анхаралаа табижа, өөрынгөө баян дүй дүршэлые тэдэнэртэ дамжуулна. Хамта хүдэлдэг нүхэдынь Дарья Касьяновна Тумуровае үнэн зүрхэнһөө хүндэлдэг, саг үргэлжэ зүбшэл абадаг болонхой.

Долгор Батоцыреновна Цыренова 3 зарлалай туршада таһалгаряагүйгөөр аймагай Соведэй депутадаар һунгагдана. Долгор Батоцыреновна «Октябрьский» совхозой һүнэй фермые даагшаар арба гаран жэлэй туршада ажаллана. Тэрэнэй даажа байһан коллектив жэлһээ жэлдэ гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэдэг Зэдын аймагай түрүү фермэнүүдэй тоодо батаар оронхой юм. Тэндэхи һаалишан бүхэн даажа байһан ажалдаа эзэн ёһоор хандадаг тула иимэ һайн үрэ дүн туйлана гэжэ эндэ хэлэмээр. Фермые даагша һаалишадайнгаа ажалые һайн мэдэхэ, тэдэнэртэеэ үгэеэ ойлголсон хүдэлдэг гуримтай. Депутат Долгор Батоцыреновна һунгагшадайнгаа захяануудые бодото дээрэнь бэелүүлдэг, тэдэнэй урда саг үргэлжэ тоосодог юм.

Һунгагшадайнгаа захяа даабаринуудые дүүргэдэг, Соведүүдэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг урагшаа һанаатай арадай һунгамалнууд республикымнай хотонуудта, тосхон һууринуудта жэшээгүй олон.

Нютагай Соведүүдтэ һунгагдаһан депутадууд тэдээнцэ хабаатай органуудай ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаха уялгатай гэжэ дүрим соо сэхэ хэлэгдэдэг. Депутат бүхэн сессиин хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадахаһаа гадна, тэрээндэ табигдаһан асуудалнуудые бэлдэхэ, сессиин шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ. сат үргэлжын комиссинуудай ажалда горитой туһа хүргэхэ уялгатай юм.

Нютагай Соведүүдтэ дэбжүүлэгдэһэн депутадуудай 80 процентнь сат үргэлжын комиссинуудай ажалда хабаадана. Эндэл депутадууд һайн һургуули гарадаг гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Депутадууд аймсоведэй сесси, гүйсэдхэхэ комитедүүдэй заседанинуудта табигдаһан асуудалнуудые бэлдэхэ, тэрээн дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүдэй хэр дүүргэгдэжэ байһые. Соведүүдэй харьяата эмхи зургаануудай, колхоз, совхозуудай ажалые шалгахаһаа гадна, мүн эдэ асуудалнуудаар өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалые хэлэдэг.

Октябрьска, Железнодорожно районуудай, Прибайкалиин, Бэшүүрэй аймагуудай Соведүүдэй сат үргэлжын комиссинууд илангаяа урагшатай һайнаар ажаллана. Депутадуудай бүлэг, постнуудта арадай олон түлөөлэгшэд аша үрэтэйгөөр ажалладаг болонхой. Тэдэнэр шэнээр бодхоогдожо байгаа элдэб янзын барилгануудай хэр зэргэ бүтээгдэжэ байһые шалгадаг, барилгашадта сат соонь туһа хүргэдэг, тосхон һууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар һунгагшадайнгаа дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

Кабанскын аймагай Береговая тосхоной депутадуудай бүлэг энэ талаар горитой ажал хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Энэ бүлэгые үнинэй депутат А. Н. Корытов даана. Хяагтын аймагай Хүдэриин сомоной Соведэй депутат Г. Н. Макаровай даадаг бүлэгэй ажалынь мүн лэ урагшатай һайн. Улаан-Үдын, Бэшүүрэй аймагуудай ажахынуудта эмхидхэгдэһэн депутадуудай бүлэгүүд ниитын адууһа малда тэжээл бэлдхэхэ, таряа хуряаха хаһада илангаяа ехэ хүдэлмэри ябуулжа шадаһан байна.

Депутат бүхэн өөрынгөө һунгалтын округто сат үргэлжэ ошожо, һунгагшадайнгаа захил, даабаринуудай хэр дүүргэгдэжэ байһан тухай, Соведэй баталан абаһан шиидхэбэринүүд тухай хэлэжэ байха ёһотой. Депутат һунгагшадайнгаа урда жэлдээ хоёр дахин тоосохо уялгатай. Энэ уялгануудаа депутадууд һайнаар дүүргэнэ. Олонхи арадай түлөөлэгшэд сесси бүхэнэй һүүлээр һунгагшадтаяа уулзажа, тэрээн дээрэ баталан абтаһан шиидхэбэри, үнгэрһэн үедэ өөһэдынгөө хэһэн ажал тухай хэлэжэ үгэдэг. 1974 оной түрүүшын хахадта хүдөөгэй Соведүүдэй депутадуудай 90 процентнь һунгагшадайнгаа урда тоосоно.

Арадай түлөөлэгшэд һунгагшадайнгаа хэлэһэн захилые дүүргэхын тула гүйсэдхэхэ комитедүүдэй Соведүүдтэ хандадаг, энэ хэрэгтэ туһа хүргэхыень ниитын эмхи зургаануудта, элдэб предприятинуудай коллективүүдтэ хандадаг байха юм. Тиимэһээ депутат бүхэн энэ асуудалаар колхоз, совхозуудай, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хандадаг. Хүтэлбэрилэгшэд тэдэнэй эрилтэнүүдые дүүргэхэ талаар зохисотой хэмжээнүүдые сагтань абадаг болоо.

Гэбэшье зарим депутадууд өөрынгөө уялгые дүүргэхэ гэжэ оролдоногүй. Тэдэнэр сессиин хүдэлмэридэ үсөөн хабаадана, харин хабаадабашье, тэрээн дээрэ хэлсэгдэһэн асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ өөрынгөө һанамжа хэлэдэггүй байха юм. Тиимэ депутадууд өөрынгөө эрхэ ба уялгые һайн мэдэнэгүй гэжэ эндэ хэлэлтэй. Тэдэнэр һунгагшадайнгаа захил дүүргэхэ гэжэ оролдодоггүй, хэһэн ажал тухайгаа тоосодоггүй.

Депутадай эрхэ ба уялга тухай баталан абтаһан хуули хазагайруулха ушар зарим гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ үзэгдэнэ. Предприяти болон ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд ямар нэгэн шалтаг олоод, депутадые сессидэ табихагүй ябадал үшөөл үзэгдэһөөр.

Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд депутадуудтаа ойлгууламжын, тэдэниие һургаха хүдэлмэри үшөө һулаар ябуулна гэжэ эндэ тэмдэглэгдэһэн дутуу дунданууд гэршэлнэ. Түрүүшынхеэ һунгагдаһан депутадуудые дүй дүршэлтэй аха нүхэдтэй сугтань табихада, уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь нилээд туһа хүргэхэ жэшээтэй. Теэд энэ шухала ажалда гүйсэдхэхэ комитедүүд анхарал табинагүй. Эндэ хэлэгдэһэн дутуу дундануудые дары усадхаха талаар нютагай Соведүүд дары хэмжээ абаха ёһотой.

Депутат байха гээшэ хүндэтэйшье, ехэ харюусалгатайшье хэрэг гэжэ депутадуудай эрхэ ба уялга гэжэ хуули дотор хэлэгдэнэ. Гүрэн түрын, ниитын ажал ябуулгада эрхимэй эрхим хүбүүд, басагадые арад зон өөһэдынгөө дундаһаа түлөөлэгшөөр һунгана. Тиимэһээ арадай һунгамалнууд тэдэнэй үндэр найдабариие харюулхын тула оролдодог, һуудал байдалынь бүри баян дэлгэр болгохо хэрэгтэ анхаралаа табидаг гээшэ. Коммунизмын һайн һайхан байдалые байгуулха хэрэгтэ арадай түлөөлэгшэд өөһэдынгөө ехэхэн хубитые оруулхань дамжаггүй.

Г. ВОРОНИН,
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй эмхидхэлэй таһагые даагша.

НООҺО сэбэрлэхэ нарин сэмбын комбинат. Түүхэй эд тодорхойлдог лабораториин трёкольно таһагай халаанай мастер Людмила Викторовна Лукьянова социалис мүрысөөндэ шалгаржа, һара бүри түрүү һуури эзэлжэ ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Людмила Викторовна Лукьянова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ГОЁ ХУБСАҺА БҮРИ ЕХЭЭР

Хубсаһа оёдог «Туяана» нэгэдэлэй коллектив ажалшадай эрилтые һайнаар хангаха гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллана. Манай хүдэлмэрилэгшэд һайханаар, таарамжатай зохидоор хубсаһа оёжо, республикынгаа, хүршэ область, хизаарнуудта эльгээнэ. Байгша оной найман һарын даабариһаа гадуур 116 мянган түхэригэй хубсаһан оёгдоһон байна. Оёдолшон бүридөө 4457 мянган түхэригэй хубсаһа урлан оёхо даабари 4625 мянганда хүргэгдэһэн юм.

Бэшүүрэй филиалай коллектив илангаяа һайнаар хүдэлнэ. Тус филиалай оёдолшод продукци гаргаха һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Байгша оной найман һарын даабариһаа гадуур 80 мянган түхэригэй продукци гаргаба. Ажалай түрүүшүүлэй жэшээ халан абаһан бэшэшье олон оёдолшод һайн шанартай продукци гаргахын тула оролдоно.

М. БУЖИГЕЕВ,
хубсаһа оёдог «Туяана» нэгэдэлэй директор.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ДОНИН

ХҮНЭЙ ЭЛҮҮР ЭНХЫН ТҮЛӨӨ

НОВОСИБИРСК. (ТАСС-ай корр. Д. Золотов.). СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин нүүдэл сесси хүдэлмэреэ Новосибирск хотодо эхилбэ. Һэдэрдэг ужаг үбшэнүүдые аргалха асуудалнуудта энэ сесси зорюулагдана. СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин президент В. Д. Тимаков сесси нээхэдээ, эрдэмтэдэй зүбшэн хэлсэжэ эхилһэн асуудал — совет хүнүүдэй энхэ элүүр байхын түлөө тэмсэлэй гол шухала асуудалнуудай нэгэн болоно гэжэ тэмдэглэбэ. Медицинын эрдэмэй олон институт энэ асуудалые шиидхэлгэдэ хабаададаг.

СССР-эй медицинын эрдэмэй академиин Сибириин филиалай хүтэлбэрилэгшэ академик В. П. Казначеев сесси дээрэ элидхэл хэхэдээ, али бүхы ужаг үбшэнһөө хүн зониие һэргылүүлхэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхэ шухала гэжэ тэмдэглээ. Энэ асуудал шиидхэхэдэнь бусад мэргэжэлэй эрдэмтэд медигүүдтэ ехэ туһа хүргэнэ.

Сессидэ хабаадагшад хотын ба областиин үйлэдбэриин хүдэлмэришэдтэ лекцинүүдые уншаха, уушханай, зүрхэ-һудалай, бөөрын ужаг үбшэнүүдтэй тэмсэлдээ мүнөөнэй медицинын туйлаһан амжалтанууд тухай хөөрэхэ.

БАМ-ай ЗАХИЛНУУДЫЕ БОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭХЭ

ОДЕССЭ. (ТАСС-ай корр. Ю. Михалюк). Эндэхи Январиин восстаниин нэрэмжэтэ хүндэ кран бүтээдэг заводто хабсаргагдаһан хүсэтэ хоёр кран Эрхүүгэй областиин Якурим тосхондо, Амарай областини БАМ станцида эльгээгдэбэ. Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай гүйлтаар эдэ кранууд болзорһоо гурбан һараар урид бүтээгдээ. Дулаалагдаһан кабинатай, жолоодолгын орёо нарин түхеэрэлгэтэй самоходно дүрбэн кран барилгашадта эльгээгдэһэн байна. Энэ кран 25 тонно ашаа үргэдэг юм. Иимэ машинанууд Сибириин янгинама хүйтэндэшье һайнаар хүдэлхэ.

АЖАЛАЙ ҺАЙХАН НҮЛӨӨ

Майск тосхон Баргажан голой эрьедэ, алишье талаһаа ой модоор бүрхөөгдэһэн үзэсхэлэнтэ гоё газарта оршоно. Городой түхэл маягтайгаар баригдаһан энэ тосхондо Хурамхаанай леспромхозой, мүн химлесхозой хүдэлмэришэд, тэдэнэй гэр бүлынхид ажаһууна.

Тосхоной тэг дунда дэнхэгэр томо байшан холоһоо харагдана. Үхибүүдэй шууялдаха, хүхилдэхэ абяан замхадаггүй. Тэрэ үдэр үхибүүд мүн баһа наадажа, дарья табилдажа байгаа һэн. Энэ үедэ хүүгэдэй саадай хажуугаар гуша гарамгай наһанай хүн томо томоор гэшхэлһээр саашалба.

— Һүүе, Таня, харыш, Василий нагасам ябанал! — гэжэ нэгэ хүбүүхэн хани басагандаа хандаба.

— Алим бэ? Хэн нагасаяа дурданаш даа.

— Танинагүй аалши? Василий Петрович Парамонов ааб даа. Хүбшэдэ модо отолдог юм. Һаяшаг манай саадта ерэжэ, ажал хүдэлмэри тухайдаа хөөрөө һэмнай.

— Аа, нэрээшье тиигээ һэм шуу.

— Һайндэрэй болоходо орденуудаа зүүдэг юм. Холоһоо ялагашалдан, гоёор харагдаха гээшэнь. Тэдэниинь барижа үзөө һэм.

— Ямар орденуудтайб? — гэжэ Таня басаган һураба.

— Ленинэй, тиигээд Ажалай Улаан Тугай орден бии...

Үхибүүдэй иигэжэ хөөрэлдэхэ өөрын удхатай. Бүри бага наһанһаа ажал хүдэлмэри хэхэ дуратайгаар үхибүүд хүмүүжүүлэгдэнэ гэжэ ойлгохоор. Майскын хүүгэдэй ясли-садай хүмүүжүүлэгшэд энэ асуудалда анхаралаа ходо хандуулжа, ажал хүдэлмэриин ямар аша туһатайе дадхаан ойлгуулхые оролдоно. Үглөөнии нь хүүгэдээ ясли-садта асарһан түрэлхид үдэрэй туршада сэдьхэлээ зобонгүй, һанаа амархан хүдэлхэ аргатай бшуу.

Ажал хүдэлмэридэ, хизаар орондоо, байгаалида үхибүүдые дуратайгаар хүмүүжүүлхэ ёһо заншал эндэ бии. Ой модоной промышленностиин үдэрые жэл бүхэндэ тэмдэглэдэг заншалтай. Аймагтаа алдар суутай, Ленинэй болон Ажалай Улаан Тугай орденуудтай Василий Петрович Парамонов хүүгэдтэй уулзажа, ажал хүдэлмэри тухайдаа аятай зохидоор хөөрэһэн байха юм. Ой модошодой ажал онсо өөрын илгаатай бшуу. Тэдэнэй бэлэдхэһэн модо хаана абаашадагые, модоор юу хэдэгые ахамад группын үхибүүд мэдэхэ болоо. Байгаалиин баялигые сахиха, ой модо, ургамал, шубуу шонхор, ан гүрөөл гэхэ мэтын амитадые хамгаалха шухала гэжэ ойлгоно.

СССР-эй Конституциин һайндэрые эндэ жэл бүри тэмдэглэнэ. Ажалай түрүүшүүл, жэшээнь, В. П. Парамонов, Д. А. Козулин, Л. И. Зиновьева болон бусад үхибүүдые һайндэрөөр халуунаар амаршалаад, СССР-эй Конституци тухай зохидхоноор, хүүгэдэй ойлгохоор удхалан хөөрэжэ үгөө.

«Ажал хэжэ хүдэржэдэг, ёһотой бэрхэ мэргэжэлтэ болодог юм. Тиигэхын тула һураха, үшөө дахин һураха ёһотойт. Конституциин ёһоо Совет ороной эрхэтэн бүхэн һураха, хүдэлхэ, амарха эрхэтэй юм», гэжэ тэдэнэр ойлгуулхые оролдоһон байна.

— Таанар, үхибүүд, хэд болохо дуратайбта? — гэжэ хөөрэлдөөнэй һүүлээр хандаһан байнаб. Сэхыень хэлэхэдэ, үхибүүд дуугайхан һуугаагүй, хэд болохо байһанаа мэдүүлээ бэлэй. Механизатор, ойшон, автомашинын жолоошон, багша, хүмүүжүүлэгшэ болохо дуратайшуул олон шуу. Иигэжэ ажал хүдэлмэри, тэрэнэй удха шанар, мэргэжэл тухай хөөрэжэ, һануулжа байхада аргагүй туһатай ха юм. Юуб гэхэдэ, үхибүүд бага балшар наһанһаа тон зүбөөр бодомжолжо, юу хээ мэдэжэ һурахал.

Хөөрэлдөөнэй һүүлээр үхибүүд Эхэ орон тухай шүлэгүүдые уран хурсаар уншаһан, дуу дуулаһан байна. «Эхэ орон гээшэ юуб?» гэжэ үхибүүдэй мэдэхэ болоһондо ахамад нүхэдынь баясаа һэн.

Совет Армиин үдэрэй болоходо, дайнай фронтовигууд, жэшээнь, П. В. Гаврильев, А. У. Юров, И. Ф. Симонов, Л. А. Горновенко болон бусад ерэжэ, Эсэгэ ороноо дайсадһаа хамгаалалсаһан тухайдаа хөөрэһэн юм. Шашаг хооһон хөөрэлдөө хээгүй, харин дайн байлдаануудһаа һонирхолтой үзэгдэлнүүдые абажа хэлэһэн байна. Аха дүү совет арадуудай хани нүхэсэл таһаршагүй бухэ, эгэршэгүй хүсэтэй байгаа гэжэ үхибүүдтэ ойлгуулаа. Һүүлдэнь үхибүүд фронтовигуудта бэлэгүүдые барюулаа. Һөөл зохидхоноор хэгдэһэн бэлэгүүдые абахадаа, аша гушанарнай тон зүбөөр, дүрбэн тэгшээр хүмүүжүүлэгдэнэ гэжэ омогорхон баясаа бэлэй.

Үхибүүдэй шэмэглэн зохёоһон, «Манай тосхон», «Ажалай үдэр» гэжэ альбомуудые һайхашаан харамаар. Түрэл тосхоной нь түхэл шарай, түүхэ харуулагдана. Нүгөөдэ альбом һонирхон харахадаа, түрэлхидэйнь ямар ажалда ябадагые, юу хэдэгые ойлгонобди. Фото-зурагуудые нилээд удаан суглуулһан байна. Гадна республикын, аймагай газетэнүүдһээ нютагайхидайнгаа зурагуудые хайшалжа абаад, һөөл зохидоор нааһан юм. Ажал хүдэлмэриин үшөө нэгэ һалаатай иигэжэ танилсана.

— Түмэр харгыһаа холо ажаһуудагшье һаа, тэрэнэй удха шанар тухай үхибүүдтээ хөөрэжэ үгэнэбди. Байгал-Амарай түмэр харгын барилга тухай һуража һаладаггүй. Һаруул уужам таһалгадаа түмэр замай түхеэрэлгэнүүдые зохёогоод, рельснүүд дээгүүрнь жаахан поездуудые ябуулхадамнай, үхибүүд ехэтэ һонирходог гээшэ. Тиигэжэ ахамад группын үхибүүд хэды үдэрэй туршада оньһон түхеэрэлгэтэйнь танилсана, — гэжэ ясли-саадые даагша В. Семенова хөөрэнэ.

Зунай дулаахан үдэр үхибүүд ой соогуур аяншална. Энэнь хэзээдэшье мартагдашагүй һайндэр шэнги һанагдаха юм. «Үхибүүд-аяншалагшад холын газарнуудаар шэдитэ шубуу бэдэрхэ ошобо» гэһэн удхатай наада эмхидхэдэг заншалтай. Аяншалгаһаа бусахадань, «билеедүүдтнай алим бэ?» гэжэ хүмүүжүүлэгшэ асуудаг гээшэ. Набша намаа, элдэб янзын ургамал, һархяаг гэхэ мэтын зүйлнүүдые «билеедүүд» гэжэ нэрлэдэг байна. Билеедгүй бусаһан үхибүүдынь шугы соогуур таража, даабаряа дүүргэжэ ерэнэ. Гербари болон бусад һонирхолтой юумэ эмхидхэхэдэнь эдэ бүгэдэнь айхабтар туһатай ха юм.

Мартын 8-най үдэр клубта хүнүүд олоор сугларна. Саадай ахамад группын үхибүүд тэндэ ошожо, уран гоё шүлэгүүдээр эжынэрээ, тээдэйнэрээ амаршалдаг заншалтай. Үхибүүдэйнгээ халуун амаршалга шагнажа һууһан түрэлхидынь омогорхон баясадаг гээшэ. Хүүгэдтэ тусгаар кинофильмнүүд харуулагдана. Миил хараад дүүрэхэ бэшэ, хараһан фильм тухайдаа группа дотороо хөөрэлдэнэ. Үхибүүд юумэн бүхэниие сэгнэжэ, һанамжалжа һурана бшуу.

Майскын ясли-садай үхибүүд иигэжэ хүмүүжүүлэгдэнэ.

М. ОСОДОЕВ,
манай корр.
Хурамхаанай аймаг.

КАПИТАЛИС ОРОНУУДТАХИ ХҮНДЭ ХҮШЭР БАЙДАЛ

«Дэлхэйн экономико яагаад иимэ бэрхэтэй хэсүү байдалда орооб» гэһэн гаршагтай статья «Нью-Йорк таймс» газетэ һаяхан, воскресениингээ хабсаргалтада толилһон байна. Доройтон унаха аюул дэлхэйн капиталис экономикодо тохёолдоод байна гээд тус статьягай түрүүшын мүрнүүдтэ тэмдэглэгдэнэ. Коммунисбэшэ бүхы оронуудта валютын талаар эмхи гуримгүй байдалтай болонхой. Худалдаа наймаанай, түлөөһэнэй талаар гарза гаргашынь оршоһоо ехэ болохо аюулай тохёолдоходо, мүнгэнэй үнын унахада, түлишын дуталдахада, хүдэлмэригүйшүүлэй олошорходо, капиталис оронууд националис политика бүри ехээр баримталжа эхилнэ.

Иимэ һанамжа, бодомжонууд баруун тээхи оронуудай хэблэлэй бүхы органуудаар дамжуулан ходо бэшэгдэдэг болоо. Иигэжэ бэшэхэ шалтагаанууд һаала олон.

Дэлхэйн бүхы капиталис оронуудта юумэнэй сэнгэй тогтон торонгүй хүндэржэ, мүнгэнэй үнын унажа байһанһаа эхилэе. «Тогтон торонгүй» гэһэн үгэнүүд юумэнэй сэнгэй хүндэрэлгын онсо шэнжэнүүдэй нэгые элирхэйлэн харуулна. Ямаршье онсо хэмжээнүүд үнэ сэнгэй хүндэрэлгые зогсоожо шаданагүй.

Жэшээлхэдэ, мүнгэнэй үнын уналгые зогсоохын тула сэнгүүд ба салин хүлһэндэ правительственнэ хиналта США-да бүри 1971 оной августһаа 1973 оной апрелиин 30 хүрэтэрхи үе соо тогтоогдоһон байгаа. Энэнь салин хүлһэнэй нэгэ -- доодо хэмдээ үлэхэ ябадалда хүргөөд, мүнгэнэй үнын уналгые болюулжа шадаагүй. Хараалагдаһан болзорой үнгэрхэдэ, орон доторхи юумэнэй үнэ хоёр жэл хахадай турша соо хиналтын хэгдэбэшье, 17 процентээр нэмэһэн байшоо. Апрелиин 30-һаа хойшо мүнгэнэй үнэ бүри түргэнөөр унаһан байна. Майн 1-һээ продукциинь үнэ сэнгэй 9 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн тухай булад хайлуулгын компаниуд соносхоо һэн.

Эгээн шухала зүйлнүүдэй үнэ сэн хамагһаа ехээр хүндэрөө. Нёдондоной июньһээ мүнөө жэлэй июнь хүрэтэр барайгарай сэн 97 шахуу процентээр, маргаринай — 58,5, тоһоной — 53,7, сагаан хилээмэнэй — 30,8 процентээр хүндэрөө гээд Америкын баяшуулай орган «Ю. С. Ньюс энд уорлд рипорт» журнал мэдээсэнэ.

Юумэнэй сэнгэй хүндэрхэтэй хамта, ажалшадай байдал ехээр муудалсана. Ядалдаһан американецууд нохойнуудта, кошкануудта эдюулхээр гаргагдаһан консервэнүүдые мяханай орондо худалдажа абаха баатай болоно. Энэ баримтые сенадай тусхай комисси элирүүлээ. Иимэ консервэнүүдые эдихэдэ, хүнэй бэеын элүүртэ ямар хойшолонтой байхаб? гэһэн асуудал газетэнүүд табина. Нохойдо эдюулдэг консервэ амасажа үзэһэн американ журналист Л. Уиттен бөөлжэһэмни хүрөө гэжэ мэдүүлһэн байха юм. Юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрхэтэй хамта, байрын түлөөһэн, транспортаар ябалгын үнэ сэн, коммунальна хангалтын түлөөһэн хүндэрэлсэнэ.

Тобшоор хэлэбэл, мүнгэнэй үнын уналга американ обществын «эгээн зэбүүн дайсан» болоно гэжэ мэдүүлхэ үндэһэ баримта США-гай шэнэ президент Джеральд Форддо бии байгаа.

Энэ дайсан Баруун Европодо, нэрлэн хэлэбэл, Англи, Франци ба Италида бүри ехээр нүлөөлнэ. Тэндэ эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэн нэгэхэн жэлэй турша соо 12—13 процентээр хүндэрбэ. Мүнөө жэлдэ юумэнэй үнэ сэнгүүд бүри түргэнөөр нэмэжэ байнхай. Үнэ сэнгэй ургалтые һарын нэгэ процентээр (жэлдээ 12 процентээр) хизаарлаха зорилго правительство табяа гээд Франциин президент июниин эсэс багта мэдүүлһэн юм. Теэд июлиин үнгэрхэдэ, һарын турша соо юумэнэй үнэ сэн 1,4 процентээр нэмэһэн байшоо. Хэрбээ үнэ сэн иимэ түргэнөөр нэмэбэл, жэлэй туршада 17 шахуу процентээр хүндэрхэ болоно.

Капиталис оронуудтахи байдал бүри бэрхэтэй боложо байна. Юуб гэхэдэ, индустриальна капиталис бүхы шахуу оронуудай промышленностиин хэдэ хэдэн шухала һалбаринуудта, барилга (гол түлэб гэр байрын барилга дээрэ) доройтон уналга энэ жэлдэ илангаяа ехээр һүжэрөө.

Автомобиль бүтээлгэ ФРГ-дэ мүн лэ ехээр хороо. Баруун Германиин автомобильна ехэ фирмэнүүдэй заводуудта хүдэлмэриин хаалаан үсөөрүүлэгдэһэн, ажалай түлөөһэн хороогдоһон байна. Автозаводуудһаа тэдээнтэй нягта холбоотой предприятинуудһаа жэлэй эсэс хүрэтэр 30 мянган хүн гаргагдаха гэжэ автомобильна промышленностиин эзэдэй нэгэдэл һаяхан мэдүүлбэ.

Хүгжэнги капиталис оронуудай зонхилхы бүлэгүүд тохёолдоһон «хэсүү байдалһаа» мултарха гэхэдээ, хобдог хэнтэг монополинуудай шунахайралые болюулха, зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрдэг ябадал хорооход бэшэ, харин олонниитэ зоной байдал муудхаажа туйлаха һэдэлгэ гаргана. Мүнгэнэй үнын уналгын, сэрэгэй гаргашануудай хамаг муу хойшолонгуудые ажалшадай хүзүүн дээрэ тохоно. Энээнһээ шалтагаалан, хүдэлмэришэн ангиин, таряашадай, олонниитэ интеллигенциин эсэргүүсэлтэ бүри эмхитэй болоно. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, забастовкын тэмсэл улам шангарна. Табан жэлэй турша соо, 1965 онһоо 1969 он хүрэтэр хүгжэнги капиталис оронуудта 164 миллион хүн хабаадаһан аад, удаадахи табан жэл соо забастовкошодой ниитэ тоо 200 миллиондо хүрэтэр нэмээ.

Гэхэтэй хамта капиталис оронуудай хоорондохи зүрилдөөн улам шанга болоно. «Нью-Йорк таймсын» бэшэһэнэй ёһоор, капиталис орон бүхэн хамагай түрүүндэ партнернуудаа хохидуулан, бэрхэтэй байдалһаа гаргахые оролдоно.

Мүнгэнэй үнын уналга, мүнгэн сангай талаар тохёолдоһон бэрхэшээл, экономикын түгшүүрилтэ байдал, түлишын дутагдал, хүдэлмэригүйдэлгэ — эдэ бүгэдэнь монополинуудай ашаг олзо дээшэлүүлхэ зорилготой капиталис үйлэдбэриин онол аргануудһаа уг үнгитэй байна.

И. АРТЕМОВ,
ТАСС-ай шэнжэлэгшэ.

«ЗБРОЙОВКА» гэжэ нэгэдэл Чехословакиин ма... бүтээлгын томо предприятинуудай нэгэн гэ... тоологдодог. Тэрэнэй гаргадаг элдэб янзын про... — хүдөө ажахын техникэ, бэшэдэг машинка..., текстильнэ промышленностиин түхеэрэлгэ — ...номическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй гэ... оронуудта, тэрэ тоодо Советскэ Союзда худалдаг... байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: социалис ажалай бригадын хүтэлбэ...гшэ Мирослав Мражек гадаадын оронуудта худал...даха бүд нэхэдэг пневматическа станок хаб...ража байна.

ЧТК-ТАСС-ай фото.

ХАРГЫГААР ЯБАХА ГУРИМ САХИХА БҮХЭСОЮЗНА ҺАРА

БУЛТАНАЙ ХАБААДАХА ХЭРЭГ

Орон доторнай һүүлэй жэлнүүдтэ эршэмтэй түргэнөөр хүгжэжэ байһан автомобильна транспортын хүдэлмэриие гуримтай һайнаар эмхидхэхэ гээшэ арадай ажахын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ехэхэн удха шанартай гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ ааб даа. Юһэдэхи табан жэлэй түсэбэй ёһоор, 1975 ондо автомобильнуудые бүтээн гаргалга 2—2,1 миллион хүрэтэр олон болгогдохо, тиихэдэ ашаанай машина жэлдээ 1,5 дахин, хүнгэн автомобиль 3,5—3,8 дахин олон болгогдохоор хараалагдана.

Иигэжэ транспортые олон болгохо бүри харгыгаар ябахань орёо хүшэр болоно, машинаар хүниие дайруулха, машинануудай мүргэлдэхэ, хүмэрихэ гэхэ мэтэ харгы дээрэхи осол аюул олошорно. Осол аюултай тэмсэхэ асуудал шухала болохо байна гэжэ статистическэ тоо, баримтанууд гэршэлжэ үгэнэ. Харгы замда ушардаг гэнэ осол жэлһээ жэлдэ олошорно. Жэшээлхэдэ, республика доторнай ушарһан гэнэ осолые 1972 онойхитой сасуулхада, 1973 ондо 14,1 процентээр дээшэлээд байгаа.

Харгы замаар ябаха гуримые нарин нягтаар сахиха хэрэг олохон эмхи зургаануудай, предприятинуудай сат үргэлжын эдэбхитэй ажал ябуулгаһаа дулдыдаха байна. Гадна, ябаган хүншье, жолоошоншье байг илгаагүй—харгыгаар гү, али үйлсөөр ябахадаа, һэримжэтэй һэргэг байха, харгын дүрим наринаар сахиха ёһотой.

Харгы дээрэ ушардаг гэнэ осол уридшалан һэргылхэ, үсөөрүүлхэ зорилготойгоор бүхы орон доторнай харгы замаар ябаха дүрим сахиха Бүхэсоюзна һара 1974 оной октябриин нэгэнһээ ноябриин нэгэн болотор үнгэргэгдэхэнь. Архиншадтай болон харгын дүрим эбдэгшэдтэй хайра гамгүйгөөр тэмсэхэ гэһэн уряа доро бүхы предприятинууд, эмхи зургаанууд энэ шухала хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёһотой. Тиихэдэ һургуулинуудай һурагшадтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, харгыгаар ябаха дүримые эбдэхэ ябадалһаа һурагшадые уридшалан һэргылхын тулада һургуулинуудай харьяата газарнуудта дежурство эмхидхэхэ шухала.

Харгыгаар дүрим наринаар сахиха талаар соносхогдоһон һарые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ комсомолой организацинууд ехэхэн туһаламжа үзүүлжэ шадаха байна.

Харгын дүрим эбдэһэн ушарые орхижо болохогүй! Харгыгаар ябахадаа һэримжэтэй һэргэг байха! Энэ дүрим Улаан-Үдэдэ ажаһуугша, республикын ажалшан бүхэнэй нангин уялга байха ёһотой!

Г. МОРГУНОВА,
ГАИ-гай инспектор.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ИСТ-РИВЕРТЭ ДИСКУССИ үргэлжэлhөөр

ООН-ой Генеральна Ассамблейн — уласхоорондын энэ эгээн ехэ түлөөлэлгэтэ эмхиин сесси бүхэн ерээдүйн амгалан байдалай түлөө арадуудай тэмсэлэй түүхэдэ өөрын өөрсэ талануудтай, дабтагдашагүй удха шанартай байдаг... Мүнөөнэй, XXIX сесси үнэндөө hаяхан эхилээд. Ист-Риверэй эрьедэхи олон дабхар шэл байшан соо ниитэ политическэ дискусси гэдэг мүнөөдөө боложо байна. Сессиин делегадууд уласхоорондын харилсаанай саашадаа хүгжэхэ арга боломжонууд тушаа правительствануудайнгаа гол хараа бодолнуудые нэйруулна. Гэхэ зуура, энэ хуралдаанай зарим тэды онсо шэнжэнүүд тухай мүнөөшье хэлэжэ боломоор.

Нэгэдэхеэр, тон олонхи гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй хэлэhэн үгэнүүдhээ баггсаахада, шахардуу байдал hулаpуулгын асуудал уласхоорондын оршом соохи хэрэгүүдэй хүгжэлтын гол шэглэл байhаар: социальна ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай амгалан ёhoop зэргэ оршохо гол ёhые Ассамблейн делегадууд баримтална, арадуудай хоорондын тэгшэ эрхэтэй, али али талада тааруу харилсаа холбооe амгалан байдалай, хүгжэлтэ дэбжэлтын ашаг туhада улам үргэдхэхые хүсэнэ.

Хоёрдохёор, шахардуу байдал улам hулаpуулха зорилгоор Советскэ Союзай гаргаhан гадаадын политическэ шухала үүсхэлнүүдэй бүри ехээр hайшаагдан дэмжэгдэдэг боложо байhые ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXIX сесси үнэншэмэ тодоор элирхэйлэн харуулна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын хэлэhэн үгэ сессидэ хабаадагшадай гол анхарал татажа байhаниинь тушаан болоhон ушар бэшэ юм.

«Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлхэ гэжэ үнэн зүрхэнhөө хүсэдэгөө СССР дахинаа тусхайлан тэмдэглээ» «Дайнай аюулые хүсэд бүрин зайсуулга—ойрын бэшэшье hаа, шиидхэгдэмээр зорилго мүн гэжэ Советскэ Союз тоолоно», «А. А. Громыко уласхоорондын түбэгтэй асуудалнуудые шиидхэхэ зам заана»—гэжэ совет делегацнин толгойлогшын хэлэhэн үгые шэнжэлhэн гадаадын хэблэлэй мэдээсэлнүүд дотор хэлэгдэнэ.

Үнэхөөрөөшье, замби түбиин «хёмороотой газарнуудтахи», мүн бүхы дэлхэйн оршон байдалые заhаpуулха хэрэгтэ туhа дүхэм болохоор хэмжээнүүдэй үргэн ехэ программа мүнөөнэй сесси дээрэ Советскэ Союз дурадхаад байна.

Кипрэй асуудалые ямар гуримаар, хайшан гээд шиидхэхэб? Кипрэй дотоодын хэрэгүүдтэ гадаадаhаа хамааралга болюулжа, энэ арал дээрэhээ гадаадын сэрэгүүдые гаргажа, тэндэ конституцяар хараалагдаhан ёho гурим hэргээжэ, өөhэдынгөө хуби заяае өөhэдөө тодорхойлхо арга киприодуудта олгожо, энэ асуудал шиидхэгдэхэ зэргэтэй. Вьетнамдахи байдалые политическэ аргаар хайшан гээд эсэслэн шиидхэхэб? Зэбсэг хэрэглэhэн хорото аашануудые гаргалгаhаа, Вьетнам тушаа Парижай хэлсээнүүдые дүүргэхэ ябадал таhалдуулха hэдэлгэ гаргалгаhаа сайгон засагаархидай арсахыень баадхаха шухала. Дүтын Зүүн зүгтэ бата бэхи эб найрамдал хангахын тула юу хэхэ хэрэгтэйб? Палестинын араб арадай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар Женеаскэ конференциие hэргээхэ, 1967 ондо эзэмдэгдэhэн бүхы араб газар нютагуудhаа Израилиин сэрэгүүдые гаргуулха, Палестинын арад зоной национальна эрхэ хангаха...

Уласхоорондын аюулгүй байдал, хүнүүдэй ажана түбшэн, элүүр энхэ байлга хангаха ябадалда яашье таарахагүй сэрэгэй ба бусад зорилгоор оршон тойронхи байгаалида, сагай уларилда нүлөөлхые хориhон уласхоорондын хэлсээ баталха тухай СССР-эй дурадхал сесси дээрэ угаа ехэ hонирхол үүсхээ. Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зорилготой зүблөөнэй амжалтатайгаар дүүргэлгэ хангаха гэhэн Советскэ Союзай эрмэлзэл мүн лэ үргэнөөр дэмжэгдэнэ. Тэрэшэлэн зэбсэгүүдые хураалгын асуудал зүбшэлхэ бүхэдэлхэйн конференцидэ бэлдэжэ захалха тухай манай уряа Ази түбидэ аюулгүй байдал хамтааран хангаха гэhэн совет үүсхэл үргэнөөр дэмжэгдэжэ байна.

Уласхоорондын политическэ оршон байдалые муудхааха, хүн түрэлтэниие «хүйтэн дайнай» үеын байдалда бусааха гэжэ али болохоор hэдэдэг хархис хүсэнүүдэй хорото' үгэнүүд дэлхэй дээрэ — тиимэ болохолоороо ООН-ой Генеральна Ассамблейн заседанинууд дээрэшье дуулдана. Теэд оршон байдалай хүгжэлтые эдэ хүсэнүүд тодорхойлхоёо болинхой. Ист-Риверэй эрье дээрэхи дискуссида эдэ хүсэнүүд бусадай ама хараха баатай болоо.

УРДА ВЬЕТНАМДАХИ ТҮҮДЭГҮҮД

Сайгоной гол үйлсэнүүдтэ хэдэн үдэрэй турша соо түүдэгүүд соробхилоод, тэдэнэй дүлэн соогуур... газетэнүүд шатаагдаа. Эдэ түүдэгүүдые мүнөө полициин сагдаанар аhаагаагүй. Тус түүдэгүүдые доhолгоото шанга жагсаалнуудта хабаадагшад бадаргаа, орон доторхи эсэргүү талын хэблэлые үгы хэхэ, Тхиеугай бүлэгтэ дурагүй бүхы хүнүүдые мүрдэхэ хюдаха гэhэн hэдэлгэдэ эсэргүү, арад зондо харша сайгон засагаархидай hэдэлгэдэ эсэргүү буруушаалаа иимэ өөрсэ янзаар элирхэйлэн мэдүүлхые хүсэhэн байна.

Энэ өөрсэ янзын буруушаал—Сайгоной хосорхо туйлдаа хүрэгшэ диктаторай хархис политикые буруушаадаг тэмсэлэй Урда Вьетнамда улам ехээр бадаран дэлгэржэ байhые гэршэлхэ тон hүүлэй жэшээнүүдэй нэгэн болоно.

Сайгоной түрмэнүүд хүнүүдээр дүүрэнхэй. hаяын үдэрнүүдтэ Гуэ хотодо болоhон патриотическа жагсаалда хабаадагшадые полициин зэрлиг бүдүүлигээр мүрдэhэнhөө уламжалан, 100 гаран хүн шархатаа. Теэд тэмсэн бодогшо бүхы хүсэнүүдтэ эсэргүү хархис засагаархидай хорото мүрдэлгэ хюдалгын хэгдэбэшье, Сайгондохи байдал бүри шахардуу шанга, тогтууригүй боложо байнхай. Энэ ороной олохон провинцинуудтахи олониитын тэмсэл замханагүй, демократическа хубилалтануудые хэхэ эрилтэ, патриодуудта эсэргүү мүрдэлгэ хэhээлгэнүүдые, Урда Вьетнамай Республикада эсэргүү зэбсэгтэ ябуулгануудые болюулха эрилтэ табина. Хэблэлэй мэдээсэлнүүдhээ харахада, Вьетнам тушаа Парижай хэлсээнүүдые бүрин дүүргэхээр, орон дотор бата бэхи эб найрамдал, национальна эблэрэлгэ ба демократи тогтоолгодо туhалхаар шэнэ правительство Сайгондо тогтоохын түлөө тэмсэлэй үргэн фронт Урда Вьетнамда бүрилдэжэ байна.

Тхиеуе «президентын» тушаалhaa буулгаха, тэрээнhээ гадна, бэеэ худалдаhан диктаторые олониитын хабаадалгатайгаар сүүдлэхэ шухала гэhэн үгэнүүд «правительствада» дүтыншье бүлэгүүдэй дунда hүүлэй үедэ гарадаг болоhониинь ушартай.

Уласхоорондын оршом соо бүри ехээр гансаардадаг боложо байhаниинь арад зондо харша сайгон засаг захиргаанай улам hуларан муудажа байhые элирхэйлэн гэршэлнэ. «Азидахи эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө тэмсэл—мүнөө сагай шухала зорилго болоно» гэhэн асуудалтайгаар Самарканд хотодо боложо байhан уласхоорондын уулзалгада хабаадагшад сайгон захиргаанай хорото хархис ябуулгануудай харша удха шэнжэтэй байhые онсолон тэмдэглэнэ. Эндэхи засагаархид Урда Вьетнамай асуудалые политическэ гуримаар шиидхэлгэ таhалдуулха, тиин Ази түбидэхи оршон байдалые бэрхэтэй болгохо гэжэ hэдэнэ.

АРГЕНТИНЭДЭХИ ОРШОН БАЙДАЛ

Урда Америкын эгээн томо оронуудай нэгэн — Аргентинэдэхи дотоодын политическэ байдал hүүлэй үедэ шахардуу болонхой. Эндэхи хархис этэгээдүүд правительствын бэелүүлжэ байгаа шэнэдхэлгэнүүдэй хараа бодолдо эсэргүү ябуулгануудые хэнэ. Аргентинын хархис хүсэнүүд гадаадын монополинуудтай, США-гай тагнуулай түбэй управленитэй холбоотой юм. «Оромнай шахардуу, аюултай байдалда ороод байна» гэжэ Аргентинын коммунистнуудай «Нуэстра Палабра» газетэ бэшэнэ.

Хархис этэгээдүүд зэрлиг муухай ябуулгануудые хэнэ—политическэ ба ниитын ажал ябуулагшадые алана, hүйдхэл ба тэhэрэлгэнүүдые эмхидхэнэ. Үнгэрэгшэ неделиин нэгэл сүүдхын туршада орон дотор зуу шахуу тэhэрэлгэнүүд эмхидхэгдээ. Хахад жэлэй хугасаа соо политическэ шалтагаанаар 75 хүн алуулhан байна.

Ехэ ехэ аралжаа наймаашад хүн зониие элдэб товараар хангаха ябадал таhалдуулха, экономикын талаар эмхи гуримгүй байдал тохёолдуулха гэжэ оролдоно. Эндэхи хархисууд Чилиинхидэл адляар гүрэнэй урбалта хэхэ шалтагаан нүхэсэл бии болгохо зорилготой.

Ороной хуули засагые барижа байгаа хустисиалис фронт гэдэг перонистнуудай парти президентые hунгаха үеэр энэ парти аргентин арадай олонхиин зүгhөө дэмжэгдэhэн юм. Элеэр ябуулга хэхэ зүбшөөл бүхы политическэ партинууд ба эмхинүүдтэ, тэрэ тоодо Компартида, үгөө гэжэ хархис этэгээдүүд дураа гутанхай. Нефть, нефтепродуктнуудые худалдадаг, хубаадаг худалдаа наймаанай бүхы эмхинүүдые гүрэнэй мэдэлдэ оруулха тухай правительствын шиидхэбэриие баруунай этэгээдүүд тон харшаар угтаа. Аграрна реформо тухай правительственна хуулиин проектдэ латифундистнууд дурагүй. Тэрээнhээ гадна бүхы оронуудтай, тэрэ тоодо социалис оронуудтай холбоо барисаагаа үргэдхэхэ, бэхижүүлхэ зорилготой Аргентинын бэеэ даанги гадаадын политическэ хараа бодол хархис этэгээдүүдэй дунда зэбүүрхэл үүсхэнэ.

Баруунай хархис этэгээдүүдэй элдэб аашануудые гаргадаг болобошье hаань, тэдэнэй добтолгодо эсэргүүсэн тэмсэхээр хүсэн орон дотор яhала бии. Политическэ ехэ ехэ партинууд бултадаа мүрдэлгэ хюдалга хэдэг этэгээдүүдэй ябуулгануудые буруушаана, правительствые дэмжэнэ. Правительствын бэелүүлжэ байгаа шэнэдхэлгэнүүдые үргэн олон арад зон hайшаана. Мүрдэлгэ хюдалгатай тэмсэхэ, конституциин гуримуудые эбдэhэнэй түлөө, hүйдхэлэй ябуулгын түлөө шангаар архэhээхэ тухай хуулиин проектые Аргентинын правительство hаяхан Национальна конгрессто хүргөө. Аргентинын коммунистнуудай hанамжын ёhoop, бүхы демократическа, империализмда эсэргүү хүсэнүүдые нэгэдхэhэн үргэн ехэ фронт эмхидхэхэ гээшэ мүнөөнэй тон шухала зорилго болоно. Хархис этэгээдүүдэй хорото аашада харюу болгон, конституциин ёho гуримуудые хамгаалха олониитын хүдэлөө орон доторoo дэлгэрүүлхэ шухала гэжэ Компарти онсолон тэмдэглэнэ.

Э. БАСКАКОВ.
М. АРТЮШЕНКОВ.
(ТАСС).

ХОККЕ...

ЛУЖНИКИДЭ НАА...
ЭХИЛБЭ

Хоккей наадагшадта...
шынгээ секундын о...
наадаха хэрэгтэй боло...
Юуб гэхэдэ, хоёр жэлэ...
тэ манай ороной х...
нүүд hүүлшын секундын...
байхада, шүүгээбди...
маягтайгаар наадахадаа...
гахан хэhээлтэдэ ороо...
Үгышье hаа, Ванкувер...
16 мянган хүниие ба...
«Колизее» гэдэг с...
дээрэ талмайн ээдэ —...
дын хоккеистнүүд на...
hүүлшын минутада ман...
луулагдамал команды...
тоотойгоор шүүгээбди...
hанаатайгаар болгоо...
гөөр наадажа эхилхэдэ...
хэhээдэхэ баатай б...
байха юм. Тиин манай...
спортсменүүд шадамар...
хээр наадажа, уула...
5:5 (2:5, 1:0, 2:0) тооте...
дүүргэжэ, тэнсэhэн бай...
юм.

Хоккейн наадана мүнд...
нютаг — Канадада үнгэр...
hэн дүрбэн уулзалгын...
иимэ: нэгэ нэгэ шүү...
хоёр уулзалгаа тэн...
дүүргэhэн байна. Тиихэд...
жо оруулhан, ворота...
алдаhан шайбануудайнь...
мүн лэ аб адлихан—17...
hон байба. СССР-эй сугл...
дамал командын гэшү...
Якушев—4, Петров, Мих...
Мальцев гэгшэд тус...
хоёр хоёр, Лутченко, ...
мов, Бодунов, Лебедев, ...
рин, Васильев, Гусев ...
нэжээд шайба сохижо ...
hан байха юм. Канадын...
луулагдамал команды...
шүүд — Халл гэгшэ ...
Хендерсон, Макгрегор ...
хоёр-хоёр шайбануудые...
жо оруулhан байгаа.

hүүлшын — дүрбэдэх...
залга Номгон далайн ...
эрьедэ түбхинэhэн пор...
родто үнгэргэдэhэн юм...
гөөр Торонто гү, али ...
альhаа ерэхын тула ...
доор аяар табан часай...
соо ниидэжэ хүрэхэ бол...

Манай командын хо...
нууд гурбадахи наада...
тоотойгоор шүүжэ ...
hааб даа. Тиихэдэнь лэ ...
кын нэгэ газетэ совет ...
хоккеистнүүдэй урдаhаа...
га, хэрэгэы» наада ...
hаа, шүүхэ hэмди гэhэ...
Канадын суглуулагдамал...
мандын гэзэл хэрэгэы, ...
наншалдаа үгдэдэг ...
Лякруа гэгшын статья...
hон байгаа.

Дүрбэдэхи наадана...
раар үнгэрhэн тухай...
өөhэдынгөө hанамжа...
хэлэхыень хоёр команды...
кеистнүүд Владимир Пе...
Бобби Халл гэгшэдтэ ...
hан байгаабди.

В. ПЕТРОВ: — Далайн...
на үнгэрэhэн hүүлшын...
да эрхимээр үнгэргэхые...
догдоо. Эндэ манай хо...
нууд hайн наада хар...
шадаа бшуу. Наадана...
hээр дүрбэдэхи минутын...
жа байхада Васильев...
нэжэрхёо. Тэрэнэй удаа...
ташье үнгэрөөдүй ба...
Горди Хоу харюугай ...
сохижо оруулhан байна...
нии дамжуулан үгэhэн ...
Михайлов сохижо оруу...
2:1 тоотойгоор шүүжэ ...
байгаабди. Эндэл бидэнэр...
наа амарханаар наадажа...
хэдэз, өөhэдынгөө ворото...
шайбануудые алдажа за...
бэлэйбди. 13-дахи ми...
ябажа байхада, Гусев ...
оробо. Тиихэдэнь бэеэ ...
ябаhан Халл хоёрдохи ...
сохижо оруулжархиба ...
Энээнэй удаа Халл, Ма...
Халл үшөө дахин гурба...
манай ворота руу шайба...
жо оруулхадаа, наад...
гаа тоо 5:2 болгожорхи...

Амарhанай удаа ха...
hайнаар хэжэ ороhон, ...
гоёошье эршэтэй бо...
байгаабди. Гурбадахи ...
Якушев сохижо ор...
байгаа. Уданшьегүй та...
дэгөө гэмтэжэ, саатадаа...
дажа шадахаяа, болиhо...
на. Наадана эхилhээ...
дохи минутын ябажа ба...
Мальцев дүрбэдэхи, Г...
мэргэнээр сохиhон то...
шайба талмайн ээдэй ...
руу оруулагдажа. уул...
тоо 5:5 болоhон байгаа.

БОББИ ХАЛЛ: Совет...
ной хоккеистнүүдтэ ор...
бидэнэр хүсэнэйнгөө ...
hула байба гээшэ ...
СССР-эй суглуулагдамал...
мандын гэшүүд hайнаар, ...
гуримтайгаар наадаа. ...
гаяа Якушев, Третьяк, ...
ламов гэгшэдэй шадамар...
хээр наададагые тэмдэг...
Бидэнэр Канадада үнгэр...
hэн түгэсхэлэйнгөө уулза...
шүүжэ гарахаар эр...
оролдоошьебди. Теэд ...
Тэнсэбэ ха юмбибди.

Октябриин 1, 3, 5-...
үдэрнүүдтэ В. И. Ленинэй...
рэмжэтэ түбэй стадион ...
шанга, hонирхолтой хар...
наадан үнгэргэгдэхэнь.

МОСКВА ОШОХО ЗАМДАА...

ХЕЛЬСИНКИ. СССР-эй...
луулагдамал командатай...
рюугай наада үнгэргэ...
жэ ябаhан «Канада-74»...
хоккейн суглуулагдамал...
манда Финляндиин кома...
наадаhан байна. Айл...
тоотойгоор (3:0, 1:1, 4:2)...
гээ. Канадын хоккеист...
Бэктрем, Горди Хоу, Ли...
(хоёр шайба), Уль, Ми...
—2, Уэбстер, Финляндиин...
мандаhаа Оксанен, Ах...
Линдстрем гэгшэд шайбо...
дые сохижо оруулhан ба...

(ТАСС)

Хилын саанаhаа

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

СОВЕТСКЭ байгаалиин газ соргоор Итали дамжуулагдана. Олон миллион кубометр энергетическэ түүхэй эд тус орондо дамжуулагданхай, харин 1977 онhoo хойшо жэлдээ 6 миллиард кубометр газ үгтэхэ байна.

Италида энэ талаар хүдэлмэри үшөө хэгдэhээр. Ломбардидахи Серньяны газопроводой hүүлшын станци хүрэтэр 170 тухай километр зайда соргонуудые табиха хэрэгтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: газопроводой трасса дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

РИМ

Л. Корваланай адвокадай мэдүүлгэ

ТАСС

Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корваланай адвокадтай хөөрэлдэhэн өөрынгөө корреспондентын хөөрөөе «Унита» газетэ тунхаглаба. Адвокат—профессор Гуидо Кальви hаяхан Чили ошоод ерэhэн байна. Луис Корвалан жэлэй турша соо түрмэ шоронгуудта hууха дaa. Чилидэхи политическэ хэрэгээр хаагдаhан бусад олон хүнүүдтэл адляар, гасалан зоболонгой зам дабажа гараа гэжэ тэрэ хөөрэнэ. Баригдажа, хаагдамсаарнь тэрэниие хамгаалхын тула бүхы дэлхэй дээрэ дэлгэрhэн кампани Л. Корваланай ами наhые абараа. Корвалан түрмын хүндэ хүшэр байдал үзэбэшье, зориг түгэс, согтой сарюун зандаа, хархис диктатурые гэмнэн тэмсэжэ байна гэжэ Г. Кальви тэмдэглэнэ.

Бүхэли жэлэй турша соо хунтын «мүшхэhэнэй» hүүлээр Корваланиие гэмнэжэ боломоор юушье, хуули буса ямаршье юумэ олдоогүй гэжэ адвокат хөөрэбэ. КПЧ-гэй Генеральна секретариин өөрынь юумэнүүдые шалган мүрдэхэдэнь, бүлэнэртээ байдаг гэрыншье өөрынь бэшэ байшоо. Тиимэ болохолоороо, тэрэниие гэмнэhэн бүхы гэмнэлгэнүүд үндэhэ баримтагүй байба.

Политическэ хэрэгээр хаагдаhан Луис Корваланай бүхы «гэм зэмэнь» юуб гэхэдэ, Коммунис партиин зэргэдэ эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилдэг, демократида этигэдэг, арад зонойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэдэг байгаа. Фашис диктатурада эсэргүү хүдэлөөн Чилидэ улам үргэдэн дэлгэржэ байнхай гэжэ профессор Г. Кальви мэдүүлээ гээд тус газетэ тэмдэглэнэ.

БРАЗЗАВИЛЬ

ОБОРОНЫН ДЭЭДЭ СОВЕТ

ТАСС

Конгын Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй шиидхэбэреэр, республикын президент Мариан Нгуаби түрүүтэй Оборонын Дээдэ Совет (ВСО) эндэ эмхидхэгдээ. Национальна оборонын асуудалнуудые шиидхэхэ зүбшэлэлгын зургаан — ВСО-гой бүридэлдэ Конгын Ажалай партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПТ-гэй ЦК-гай секретарьнар, Национальна суглаанай депутадууд, правительствын гэшүүд, Конгын Национальна арадай армиин генштабай начальник, ороной ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд ороно.

АНГЛИДА элүүрые хамгаалгын хэрэг хүндэ хүшэр байдалда оронхой: больницада оронууд, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд дутана. Госпитальдо хэбтэжэ аргалуулхын тулада олохон үбшэнтэн хэдэн жэлээр ээлжээгээ хүлеэхэ баатай болоно.

«Морнинг стар» газетэhээ абтаhан энэ зураг дээрэ ажалшад элүүрые хамгаалгада мүнгэ hомололгые ехэ болгохо гэhэн эрилтэ табина.

ТАСС-ай фотохронико.

ӨӨЬЭДЫНГӨӨ ЭРХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ УЛАМ ҮРГЭДЭЬӨӨР

Юумэнэй үнэ сэнгэй таhалгаряагүй хүндэржэ, мүнгэнэй үнын унажа байhанhaa уламжалан муудаhан экономическа байдалаа заhаpуулхын тула элсэн жагсагша ажалшадай олониитын хүдэлөөн капиталай оронуудта улам үргэдэн дэлгэржэ байна. Энээндэ хабаатай хэдэн жэшээ дурдая.

БОНН. Баруун Германиин Баден-Вюртемберг нютагай промышленна түбүүдтэ забастовконууд болоод, тэдээндэ Мангейм, Карлсруэ, Швебиш-Гмюнда болон бусад городуудай 20 мянга гаран хүдэлмэришэд-металлистнууд хабаадаа.

ГКП-гэй Баден-Вюртембергын эмхиин правлени металлистнуудтай hаналаа нэгэдэн дэмжэжэ байhанаа элирхэйлhэн мэдүүлгэ тунхаглаба.

ТОКИО. Японой ажалшад эгээн шухала эдлэл хэрэгсэлнүүдэй үнэ сэнгэй таhалгаряагүй хүндэржэ, мүнгэнэй үнын унажа, түмэр замай транспортаар, метрогоор ябаhанай түлөө түлөөhэнэй улам нэмэжэ байhые буруушаалгын тэмдэг болгон, олониитын намарай буhалгаануудые эмхидхэнэ. Японой хэлхеэ холбоошодой профсоюзай, Японой гүрэнэй түмэр замай машинистнүүдэй профсоюзай, тэрэшэлэн хүдэлмэришэдэй бусад эмхинүүдэй гэшүүд бүхы орон доторoo түр зуурын забастовконуудые хэбэ.

ОСЛО. Норвегиин мяханай промышленностиин 4600 хүдэлмэришэдэй салин хүлhэ дээшэлүүлхэ эрилтэтэй дүрбэн неделиин забастовко илалтаар дүүрээ.

ДЕЛИ. Баруун Бенгалидахи джут болбосоруулдаг энгэй предприятинуудай 250 мянга шахуу хүдэлмэришэд нэгэ үдэрэй забастовко хээ. Эдэнэр салин хүлhыень нэмээхэ эрилтэ табиба.

Хүдэлмэришэдэй эдэ буhалгаан ажалшадай байдал hайжаруулхын тула Баруун Бенгалиин профсоюзуудай хараалhан хэдэн олон забастовконуудай түрүүшынхинь болоно.

Юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгые буруушааhан, орон доторхи ажалшадай салин хүлhэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табиhан олониитын кампани эмхидхэхээр Индиин Коммунис парти шиидээ,—гэжэ «Пэтриот» газетэ мэдээсэнэ. Октябриин 15-да эхилхэ энэ кампанинь томо томо предприятинуудай эзэдэй хархис ябуулгануудые, ажалгүйдэлгэ буруушааха, болохотой үнэ сэнгээр худалдадаг магазинуудаар дамжуулан эдеэ хоолой зүйлнүүдые хубааха гурим орон дотор бии болгохын түлөө тэмсэхэ зорилго табина. КПИ-гэй уряагаар hарын турша соо ябуулагдаха энэ кампани Индиин парламентын байшангай дэргэдэ олониитын митинг үнгэргэлгөөр дүүрэхэ байна.

(ТАСС.)

ЛИССАБОН

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөн гэдэг эмхиин мэдүүлгэ

ТАСС

Орон доторхи байдалай түбэгтэй болоhонтой дашарамдуулан, Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөн гэдэг эмхиин мэдүүлгэ, Португалиин национальна радиогоор дамжуулагдаа. Хархис хуули засагай апрелиин 25-да унагаагдаhанай hүүлээр соносхоhон программаяа Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөн гэдэг эмхиин хүсэд бүрин бэелүүлхээр шиидэнхэй байhан тухайдань мэдүүлгэ догоор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Эгээн хархис бүлэгүүд Португалиин арад зоной, бүхы дэлхэйн эрид шууд буруушааhан хуушан ёho гуримые hэргээхэ hэдэлгэ гаргана. Тэдэ бүлэгүүд экономическа hаад тойбо татаха ба бусад аргануудые хэрэглэн, орон доторхи байдалые шахардуу болгохо гэжэ оролдоно. Намдуу түбшэн байхыень, хархис этэгээдүүдэй ямаршье аашадаа харюу үгэхын тула hэримжэтэй байхыень хүн зониие Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөн уряална.

Президентын ордоной дэргэдэ митинг үнгэргэхэ бэлэдхэлые хорото зорилгодоо хэрэглэхэ гэhэн хархис этэгээдүүдэй hанаашалгаhаа уламжалан, Португалиин ниислэлдэхи оршон байдал шахардуу болоо. Португалиин саг зуурын правительство тохёолдоhон байдалые зүбшэн хэлсэхын тула сентябриин 28-най hүни онсо яаралтай заседани хоёр дахин зарлаhан байна.

ТОКИО

Дэлхэй дээрэхи зургаадахи hуури эзэлнэ

ТАСС

Японой хүн зоной тоо 110 миллион болобо гэжэ ороной премьер-министрэй канцеляриин дэргэдэхи тоо бүритхэлэй бюро соносхоо. Япон хүн зонойнгоо тоогой талаар Хитадай, Индиин, Советскэ Союзай, Холбоото Штадуудай ба Индонезиин hүүлээр дэлхэй дээрэхи зургаадахи hуури эзэлнэ. Мүнөө үедэ Японой газар дайдын дүрбэлжэн километр бүхэндэ 295 хүн хүртэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Хуушанайнгаа гуримаар» — шалгалтын бригадын материал. «Городой шэнэ барилганууд» — фоторепортаж. «Марксистско-ленинскэ теори гүнзэгыгөөр шудалхын түлөө» — М. Гаськовой статья. Түрэл орон доторнай.

Хоёрдохи хуудаhан — тематическа: «Мүнөөдэр политическэ hуралсалай шэнэ жэл эхилбэ».

Гурбадахи хуудаhанда. «Хани барисаанай хүсэн» — корреспонденци. Түрэл орон доторнай. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Шэн зоригой эстафетэ».

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Үхибүүдтэ зорюулагдаhан мультфильмнүүд харуулагдаха. 19.05 — Телевизионно hония. 19.25 — «1974 оной ургаса хуряалга» (буряадаар). 19.50 — «Васпуракан» — хүгжэмтэ очерк. 20.05 — «Декабрист Николай Бестужев — уран зурааша». 20.45 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 21.05 — «Расул Гамзатов» — телевизионно фильм. 21.35 — Соносхол.

Редакторай орл...
М. Н. НИМАЕВ

 □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01543. Заказ №